

พงพนา พฤษษา เลือดผา อารภรณ ชาวมอญ และปกาเกอญอหลงถิ่น

โดย นางสาวอภิญญา นกทอง

เป็นเพราะเธออยู่กับกลางคืนมาก
จนมันยอมสยบคืนมดด้วย

ต่อ
แถว
และ
ก่อ
ขอ

เด็ก ๆ ทุกคนมีที่ซ่อนลับของตัวเอง
ที่ซึ่งแม้แสงจันทร์ก็แทรกเข้าไปไม่ได้

ถึงนักอ่านผู้ค้นพบข้าพเจ้า

ท่านได้ทำให้ข้าพเจ้าอยู่ในที่ที่ควรอยู่

รักในงานที่ควรรัก

เบิกบานอย่างที่ควรเป็น

และท่านได้ทำให้ข้าพเจ้าไม่สูญเสียตัวตนโดยปริยาย

(อย่าได้ข้ามหน้านี้เชียวนะ)

หลังจากชวนขยายเคียวกร้าให้ตกตะกอนจนคิดจะเขียน
เรื่องราวเหล่านี้ให้จบ ข้าพเจ้าก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่ามันจะมีค่า
มากมายในวันหนึ่งสำหรับใครหลาย ๆ คน หรืออย่างน้อยที่สุดก็
สำหรับเด็กสักคนที่ยังหลงทางและตามหาตัวตนของตัวเอง
อย่างไม่ลดละ อย่างเพิ่งรีบปิดหนังสือหากท่านคิดว่าตัวเองโต
เกินไป อหนึ่ง หากท่านทั้งหลายเป็นหนึ่งในคนที่รู้ว่าชั่วขณะเล็ก
จ้อยจนอาจถูกหลงลืมแห่งเยาว์วัยของท่านยากเย็นเพียงไหน

และหากท่านอยากจะย้อนเวลากลับไปเขียนเรื่องราวของตัวเอง
ใหม่อีกครั้ง หนังสือเล่มนี้อาจจะคุ้มค่ากับการใช้เวลาให้เปิด
อ่าน

หากครึ่งหนึ่งตัวตนของท่านแหลกสลาย ชิ้นส่วน
กระจัดกระจายไปทั่วพื้นที่ที่รอยนิ้วมือของท่านเอื้อมถึง ร่วง
หล่น จมดิ่ง และท้ายที่สุดอาจสูญหายไปโดยปริยายหากไม่ รีบ
ประกอบมัน

ข้าพเจ้าไม่ได้ขู่ แต่หากท่านไม่โอบกอดความเยาว์วัยของตัวเอง
โดยเฉพาะผู้ที่วัยเด็กเต็มไปด้วยความเจ็บปวดร้าวรานแหลก
สลายนับครั้งไม่ถ้วน ยิ่งควรค่าเหลือเกินแก่การปลอมโยนตัวตน
ที่แท้จริงของท่าน มิเช่นนั้นท่านอาจสูญหายได้ และการไร้ความ
เป็นเด็กก็แสนน่าเบื่อ ท่านว่าไหม

นี่อาจเป็นเรื่องราวธรรมดา ๆ จากอีกซีกน้อย ๆ บนโลกที่ทำให้
ท่านผู้อ่านได้เห็นแง่มุมอบอุ่นแห่งเยาว์วัย ความงดงามของผู้
ชราที่มีอาจถูกบดบังด้วยริ้วรอยหรือเส้นผมขาว หัวใจที่โอบอ้อม
ของป่าไม้และลำธารที่คอยเก็บความลับให้เด็กทุกคน หยาด

หนังสือที่เต็มไปด้วยความเข้มข้น สายเลือดที่บริสุทธิ์ด้วยความ
สุขสันต์ ھرรษา และความยิ่งใหญ่อันกอปรจากหัวใจที่เชื่อมั่นใน
ตัวเองดวงเล็ก ๆ

แม้ว่าท่านทั้งหลายจะยังไม่ทันได้ตกลงไปในหลุมลึกแห่งถ้อยคำ
ของหนังสือเล่มนี้ และยังไม่ทันได้รู้เรื่องราวทั้งหมดในการต่อสู้
ฝ่าฟันนานปีการ แต่มีสิ่งหนึ่งที่ข้าพเจ้าอยากให้ท่านได้รู้ก่อน
เริ่มต้นอ่านและทำความเข้าใจร่วมไปกับตัวละคร รวมถึงได้
เข้าใจจุดประสงค์ที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อสารให้กับท่านนักอ่านได้
รับรู้ นั่นคือ — วรรณกรรมเรื่องนี้แต่งเพื่อเด็กอย่างแน่นอนจุด
มุ่งหมายของข้าพเจ้ายังคงเป็นงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อเป็น
เพื่อนปลอบประโลมจิตใจอ่อนล้าของเด็ก ๆ ผู้ไขว่คว้าหาคนที่
ยอมรับในตัวตนของเขาจนเหน็ดเหนื่อยสาหัส และให้ได้
ตระหนักรู้ว่าคนที่ควรยอมรับในตัวตนของเขามากที่สุดก็คือตัว
ของเขาเองมิใช่ใครอื่น ข้าพเจ้ามีความเชื่ออย่างลึกซึ้งว่าการบ่ม
เพาะหรือสอนสิ่งต่าง ๆ ทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นกับผู้ใหญ่หรือ
กับเด็กไม่ควรเป็นไปในทางตรงจนเกินไป แต่ควรสอนผ่าน

ดวงตาวรรณกรรม เพื่อให้ได้ตกตะกอนเรื่องอื่น ๆ ในแวดล้อม
ของฉภาวรรณกรรมนั้น นอกเหนือจากเรื่องหลักเรื่องเดียวที่
หนังสือสอนทางตรงจะนำพาไป

ทว่าแม้เรื่องราวนี้จะเป็นเรื่องราวเพื่อเด็ก แต่ข้าพเจ้าไม่ยอมให้
มีเพียงแค่เด็กที่ได้อ่าน เพราะสังขธรรมแห่งโลกคือเราทุกคนรู้ว่า
ก่อนจะเป็นผู้ใหญ่ เราต่างเคยเป็นเด็กที่มีบาดแผลฉกรรจ์
โศกโชนมาก่อน

ขอบพระคุณแรงบันดาลใจมากมาย

จากคุณพ่อ คุณแม่ ครูที่ปรึกษา

และคุณปู่ผู้ล่วงลับ

สารบัญ

หนึ่ง	๑	1
สอง	๒	13
สาม	๓	25
สี่	๔	36
ห้า	๕	49
หก	๖	62
เจ็ด	๗	77
แปด	๘	95
เก้า	๙	110

๐

(๐)

หนึ่ง

ช

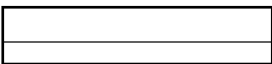
งพลบหลบตะวันแรกแห่งฤดูปิดภาคเรียนของเด็ก ๆ ชาว
มอญย่างกรายเข้ามาอย่างเจียบเจียบ ความมืดมิดของฟากฟ้า
ทำให้ดวงดาวทอประกายกระจ่างสว่างเต็มตากว่าเดิม แสง
นวลทองอาบขลุยมพาดผ่านสะพานไม้ใหญ่ สะท้อนพื้นน้ำสีสวย
แสงนั้นโลมเลียไปทั่วทั้งป่าและภูเขา สัตว์กลางคืนเริ่มออก
หากินกันตามมุมอับเร้นลับที่กระจายทั่วอณูของผืนป่า สัตว์ตัว
เล็กตัวน้อยก็มีที่ซ่อนลับของตัวเอง ที่ซึ่งแม้แสงจันทร์ก็แทรก
เข้าไปไม่ได้ เช่นเดียวกันกับเต่อกเว เด็กน้อยชาวมอญวัยสิบ
สองขวบ เต่อกเวแปลว่าสายรุ้ง ไม่ใช่ตามภาษามอญแต่เป็น
ภาษาปกากะญอที่แม่คิดว่าเพราะจึงตั้งให้เป็นชื่อลูกสาวคน
สุดท้ายจากลูกสองคน คนพี่ให้ชื่อเก่อกขอแปลว่าช่าง แม้กลางคืน
จะเป็นช่วงยามแห่งการหลับไหล แต่ไม่ใช่สำหรับเต่อกเวเลย

เพราะเธอมักใช้ช่วงเวลานี้เข้าไปในป่าต้น ๆ แอบซ่อนตัว เหมือนกับสัตว์ตัวเล็กจิ๋ว หลับตา และจินตนาการถึงเธออีกคน เธอที่ผมสันแบบพอ หาบลาล่าสัตว์เก่งแบบพี่ชาย เธอที่ไม่ได้สวมผ้าถุงทอ แต่ก็ไม่ได้นุ่งโจรง เธอที่สวมชุดผู้ชายแบบพวกคนเมือง เธอที่เป็นตัวของตัวเองเต็มที่และมีชีวิตชีวา — บางทีต่อแถวก็ไม่ได้นั่งบนกิ่งไม้ใหญ่แล้วจินตนาการเพียงอย่างเดียว แต่เธอจะทำเป็นล่าแมลง คำรามให้นกกลางคืนตกใจ หรือกระโดดโลดเต้นไปมาในผ้าถุงทอที่ถูกจับพับซ่อนให้เป็นกางเกงมัดแบบ ลวก ๆ

แล้วพอรุ่งเช้าเธอก็มักจะอ่อนเพลียรำไป แต่ไม่เคยจะเซ็ด เพราะช่วยยามนั้นเป็นเพียงช่วยยามเดียวที่เธอได้โลดแล่นไปใน ความฝันของตัวเอง มีเสียงแมลงเสียงนกเป็นเพื่อนเคียง ลม เย็นสบายพัดล้อผมของเธอให้ปลิวออกไป ได้รู้สึกเหมือนผมยาว ๆ นั้นสั้นลงบ้าง ได้ถูกโอบกอดจากแสงจันทร์สีนวลชวนอบอุ่น ช่วงเวลาที่เธอได้เป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้คือช่วงขณะเดียวที่ทุก

คนหลับไหล มีเพียงตาไม้ เงามืด สายลม และพระจันทร์ที่เป็น
หนึ่งเดียวกับเธอ

เพราะเช่นนี้เธอจึงไม่ชอบชื่อตัวเอง เธออยากชื่อพระจันทร์หรือ
อะไรที่เหมือนกับตอนกลางคืน ไม่ใช่ตอนฟ้าสว่างหลังฝนอย่าง
สายรุ้ง แต่ทุกครั้งที่เธอแสดงออกว่าเกลียดชื่อที่แม่ตั้ง แม่จะ
กระซิบบอกว่าสายรุ้งคือความมั่งงามที่มาลอบโยนเราหลังผ่าน
ความโหดร้ายนานปีการ เตอแก้วไม่ค่อยเข้าใจ แต่บางครั้งก็รู้สึก
ว่าตัวเองผ่านความโหดร้ายสาหัสสากรรจ์เหมือนกัน เช่น ทุก
ครั้งที่กลับจากโรงเรียน ตอนไปห้องพยาบาลชณะไทยหน้าห้อง
หรือตอนแม่กับพ่อบอกให้สวมชุดกระโปรงจิ้งโก¹สีหวาน เตอ
แก้วไม่ชอบชุดจิ้งโกของผู้หญิง ผ้าถุงก็ไม่ชอบพอกัน เธอเคย
เห็นคนเมืองบางคนขึ้นมาบนนี้ สวมชุดที่ไม่ใช่ผ้าทอมีสีสัน
เหมือนตอนกลางคืน เมื่อพูดถึงสีสันแห่งราตรีกาลเธอก็มักจะ
เถียงกับพี่ชายเสมอ เพราะพี่ชายไม่เชื่อว่าตอนกลางคืนมีสีสัน

¹ ชุดตัดแปลงประจำชนเผ่ามอญ เป็นชุดที่หญิงสาวสวมกันเป็น
แฟชั่นสมัยใหม่

แต่ในดวงตาที่ต่างกันนั้น เต๋อเกวเห็นสีสังงดงามแห่งชั่วยามอัน
มืดมิดเสมอ และสีของแต่ละราตรีก็ต่างกันออกไปด้วย หากจะมี
ใครเข้าใจเธอสักคนก็คงจะเป็นเด็กชายปกากะเญอหลงเผ่าคน
หนึ่งที่แม่รับมาเลี้ยงดู อายุรุ่นราวคราวเดียวกับเต๋อเกว เด็กชาย
คนนั้นเต็มใจไปด้วยความอ่อนหวานเหมือนดอกไม้ เขาชอบให้ทุก
คนเรียกตัวเองว่าพอวาที่แปลว่าดอกไม้ขาว มากกว่าชื่อที่ตา
เผ่าตั้งให้อย่างบอโซที่แปลว่าเสือ

ชาวบ้านมอญและปกากะเญอสังขละผูกพันกันด้วย
สายใยน่าน้ำใจ เสมือนเราคือพี่น้องผู้ใฝ่ใจรักใคร่กลมเกลียว
กันมาเนิ่นนาน สามประสบหรือสามสบ ชื่อนี้ที่ปู่ย่าตาทวดมัก
บอกลูกบอกหลานว่าความผูกพันกันของชาวมอญ ไทย และ
ปกากะเญอนั้นเหนียวแน่นเพียงไหน หรือสะพานไม้เก่าคร่ำ
คร่าที่ว่าแข็งแรงทนฝนทนแดด สะพานที่คนหลายชนชาติช่วย
กันก่อสร้างและอุดหนุนรักษาสืบต่อกันมาอย่างสะพานมอญก็

เป็นหลักฐานชั้นดีที่แสดงออกถึงความสมัครสมานสามัคคีกัน
ของผู้คนในละแวกนั้น

ชาวมอญทุกคนมีที่พึงทางใจเป็นหลวงพ่อบุญรอด ผู้นำทางจิต
วิญญาณที่นำพาให้สร้างสะพานไม้นั้นในวันที่นักเรียนชาวมอญหนึ่ง
เรือข้ามฟากแต่ถูกคร่าชีวิตเพราะสายน้ำที่เชี่ยวกรากและนาย
เรือชาวไทยที่สมัยนั้นไม่ต้องชดใช้สิ่งใดทดแทนชีวิตไว้เพียงสาที่
อำลาโลกไปไวเหลือเกิน ต่อแถวเกิดไม่ทันตอนที่ชาวบ้านเขา
สร้างสะพานไม้นั้น แต่ได้ยินตาเฒ่าเล่าให้พวกคนเมือง นักท่อง
เที่ยว หรือคนหน้าตาฝรั่งฟังบ่อย ๆ ว่าตานี้แหละคือหนึ่งในคน
แบกก้อนแบกไม้ไปช่วยเขาทำ

สะพานนั้นคือหยาดเหงื่อ เลือดเนื้อ และน้ำตาของเราชาว
ชาติพันธุ์ ไม่ใช่แค่มอญ แต่รวมถึงคนไทยและปกากะญอด้วย

สมัยพ่อแม่ไปเรียนภาษามอญก็ข้ามฟากด้วยสะพานไม้ แต่สมัย
นี้ต่อแถวไม่ต้องใช้สะพานไม้แล้ว เพราะมีสะพานปูนใหญ่ให้
ข้ามอีกฝั่ง สะพานไม้จึงกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ทางเดิน

บิณฑบาตของพระมอญ และสัญลักษณ์แห่งความภาคภูมิใจของ
ชาวมอญไปในที่สุด

แม้จะเป็นฤดูปิดภาคเรียน แต่พี่ชายก็ยังปั่นจักรยานมา
ส่งต่อแถวเรียนภาษามอญที่วัดวังแก้วเวกการามอยู่ทุกวัน จนพัก
หลังต่อแถวเริ่มปั่นจักรยานเป็นจึงปั่นมาเรียนเอง พระอาจารย์
จะคอยอยู่บนศาลาไม้เก่าหลังใหญ่ ต้องคอย ๆ เดินขึ้นเดินลงจะ
ไต่ไม่ส่งเสียงดังเกินไป พระท่านสอนให้ตั้งใจ ไม่เก็บเงินพ่อแม่
สอนมาหลายรุ่น เด็ก ๆ บางคนเรียนภาษามอญไประดับสูงชันก็
นุ่งผ้าถุงกลับมาสอนน้อง ๆ รุ่นต่อไป ในศาลาเต็มไปด้วยเด็กนุ่ง
ผ้าถุงนุ่งโสร่งวิ่งกันไปมาส่งเสียงดังตังเล่นกัน ต้องคอยมีพระ
อาจารย์สิ้นระฆังเรียก เป็นการส่งสัญญาณว่าได้เวลาร่ำเรียน
ต่อแถวไม่คอยมีเพื่อนมากนัก ถ้าเป็นปีที่แล้วก็คงมีพี่ชายอย่าง
เก๋ขอคอยอยู่คุยเวลาพัก แต่ตอนนี้เก๋ขอจะไปหางานทำ เขา
คิดว่าตนเองโตเป็นหัวหน้าครอบครัวแล้ว พระอาจารย์ชวนให้
มาบวชได้ร่วมกาสาวพัสตร์หลายหนก็ไม่เป็นผล ใจเก๋ขอเองนั้น

อยากมาหนักหนา แต่ก็อดห่วงครอบครัวไม่ได้ เขาอยากให้พ่อแม่เลิกทำงานหนักแล้วพักผ่อน จึงขอออกไปหางานทำเท่าที่ตนจะหาได้มาเก็บเป็นเงินถุงส่งน้องไปเรียนต่อในตัวเมือง หากน้องดูแลตัวเองได้เมื่อไร ตนก็จะบวชตามขนบมอญ เป็นพระอาจารย์สอนภาษาเสียดให้หมดห่วง

“ไปเรียนนะอาปา²” เต๋อเกวตะโกนพลางคร่อมจักรยานคันเก่ง

“เอาข้าวแม่ไปยังลูก” พ่อว่าไล่หลัง

“ที่วัดเขาเลี้ยงข้าวกันบาตรพระ ไม่ต้องเอาไป เอาข้าวให้เก๋อชอเลย” ว่าจบก็หันไปหาพอวา เด็กชายเพื่อนซี้ที่นั่งผ้าเชราของชาวกะเหรี่ยง ชุดเขวาสวยงามมาก เป็นชุดผ้าทอสีขาวยอบแดงที่สวมกันในเด็กสาว ๆ วัยก่อนแต่งงาน หากแต่งงานไปต้องสวมชุดเซ่สีแดงตามขนบ

“เธอช้อนเรานะวันนี้” เต๋อเกวพิมพ์ำ

“ช้อนเธอทุกวันอยู่แล้วจ๊ะ” พอวาพูดพลางขึ้นนั่งข้างช้อนไป

---

² ภาษามอญ แปลว่า พ่อ

แม่เต๋อเกวจะไม่ค่อยมีเพื่อนมากนัก แต่หากจะนึกถึงมิตรภาพที่ใกล้เคียงกับความรู้สึกสบายใจเหมือนการมีเพื่อนมากที่สุด ความหมายของเพื่อนคนหนึ่งคงแปลว่าพอวา ไม่ใช่เพราะเล่นด้วยกันมาเนิ่นนาน และไม่ใช่เพราะพ่อแม่เต๋อเกวอุปถัมภ์พอวามาแต่อย่างใด แต่เป็นเพราะความลับที่รู้จักกันเองสองคนของพวกเขา ความลับที่ไม่จำเป็นต้องเล่าสู่กันฟัง ความลับที่แม้จะไม่เคยปริปากบอกแต่ก็เข้าใจกัน ความลับที่โอบอุ้มสายใยแห่งมิตรภาพของทั้งสองไว้อย่างแนบแน่น ความลับที่หลบหลีกซ่อนเร้นในอก คำถามต่อความเป็นตัวเองของเด็กทั้งสอง ความลับที่มีเหมือนกัน ความต้องการที่ต่างรู้ดีว่าผิดขนบพื้นฐาน การแสดงออกต่าง ๆ นานาที่ขัดใจผู้หลักผู้ใหญ่ และความอึดอัดที่สะสมอยู่ทุกวี่ทุกวันที่กำลังรอวันระเบิดปะทุ เมื่อถึงวันนั้นหัวใจดวงน้อยที่แสนไร้เดียงสาอาจแตกเป็นเสี่ยงหากไม่มีใครรอบคอบกอดพวกเขา ก่อนร่วงหล่นลงพื้นและแหลกสลายในที่สุด

ถึงนักอ่าน คุณควรได้รู้ว่าทุกคนต้องพบเจอกับความเจ็บปวด
อย่างน้อยสักครั้งในชีวิต มันจะยิ่งทะลุผ่านอกเข้ามา เหมือน
ลูกปืนที่จ้องจะบดขยี้หัวใจของคุณให้แตกสลาย แต่ไม่มีใครควร
เจอมันเร็วเกินไป จริงไหม ไม่มีใครควรถูกทำลายอาณาจักรแห่ง
ความฝันตั้งแต่ยังไม่ทันเริ่มสร้าง โดยเฉพาะในช่วงวัยที่ยังไม่ทัน
ได้ผลิบานเต็มที่แบบเด็กทั้งสอง

“วันนี้หลานมันหล่อสวยกันทั้งคู่” ยายพูดตามหลัง มือก็ค่อย ๆ
หอบเอากระชูดขึ้นหลายใบขึ้นตั้งบนหัว

“แต่อย่าเอามาขาย” เต๋อเกวรีบสวนกลับก่อนยายจะทรงตัว
เสร็จ

“ใครว่าเอ็งสวย ยายหมายถึงพอวาโนน เอ็งจะเอาอะไรไปสวยสู้
พอวาของยายอี” ยายพูดแกมยิ้ม เด็กทั้งสองรู้ว่ายาย
หมายความว่าใครในคำชมเหล่านั้น เพียงแต่อยากจะหยอกล้อ
คนแก่กลับบ้างเท่านั้นเอง ที่แน่ชัดคือยายไม่ได้พูดเพื่อประชด
แต่ยายหมายความว่าอย่างนั้นจริง ๆ เต๋อเกวเพิ่งค้นพบว่าตอนอยู่

กับยายเฒ่าที่สบายใจเหลือเกินตั้งแต่ฤดูปิดภาคเรียนที่แล้ว ตอนตาแฉ่ม เพื่อนอีกฝั่งสะพานของตาล้อเลียนท่าทางเหมือนผู้ชายของเต๋อเกว และทำที่อ่อนหวานของพอวว่ามัน ‘ไม่ปกติ’ ยายก็พูดว่า “หลานชายเอ็งล่ะเป็นไงบ้างตาแฉ่ม เห็นว่าไปลักเล็กขโมยน้อยหลายหน ตอนนี้ออกจากคุกยังล่ะ” พอตาแฉ่มไม่ตอบก็ได้ที่สวนต่อ “ถ้าปกติของเอ็งเป็นแบบนี้ข้าก็ดีใจจะที่หลานข้ามันไม่ปกติสำหรับเอ็ง”

เต๋อเกวจำได้ว่านั่นคือครั้งสุดท้ายที่ตาแฉ่มมาบ้าน หลังจากนั้น เธอเห็นเขาแวะมาตลาดฝั่งมอญบ้าง แต่ไม่เฉียดเข้าใกล้รั้วบ้าน ยายเลยสักคืบเดียว

น่าแปลกใจที่หลายครั้งสำนวน ไม่อ่อนดัดงาย ไม่แก้ตัดยาก ก็ใช้ไม่ได้กับไม้แก่บางประเภท เต๋อเกวเพิ่งเข้าใจสัจธรรมข้อนั้นเมื่อไม่นานมานี้เอง และหลายครั้งคนที่ผ่านมาร้อนมากหนาวนี้แหละจะเป็นคนเดียวที่เข้าใจเด็ก ๆ มากที่สุด — ใครจะไปรู้ได้ในป่าใหญ่มากมายที่ทั่วโลกสร้างสรรค์ขึ้นมา จะไม่มีสักไม้เลย

หรือที่แม่แกก็ยังคงได้สวยงาม ต่อแถวคิดว่ามันต้องมีเป็นแน่
อยู่แล้ว

J

(๑)

สง

อรุณรุ่งที่สะพานสังขละดงงามนัก แสงทองสว่างคล้ายจะ
ห่มเมืองทั้งเมืองไว้ใต้ผืนฟ้าเดียวกัน สุกสกาวอาบโคลมทั่ว
หลังคาเหยาเรือนในชุมชนอันแสนสันโดษ ชาวบ้านต้อนรับเปิดไถ่
ของตนไปหากินตั้งแต่ฟ้าสว่าง พระสงฆ์ตีระฆังวัดเสียงดังก้อง
ราวกับจะให้สวรรค์ได้ยินเสียงจ้อกแจ้กจอบแจจของผู้คน และรับรู้
การตื่นเต็มตาของทั้งหมู่บ้าน พ่อค้าแม่ขายตั้งแผงบ้างเพิงบ้าง
เต็มทางผ่าน ต่างพากันหอบกระชุกเทินหัว เอาข้าวปลาอาหาร
ผ้าผ่อน และของใช้เบ็ดเตล็ดมาขายตามตรอก ลมโชยหอบเอา
ไอหอมกลิ่นขนมบ้าบิ่นมอญจุกมา เต๋อแถวเร่งฝีเท้าปั่นจักรยาน
ไปตามทาง ย่ำมสะพายติดเต่งตัวตีสีข้างเธอเป็นจิ้งหะ แต่ไม่

ได้ดึงความสนใจเธอจากสายลมหอบใหญ่ที่กระทบผิวหน้าและ
เรือนผม เธอรู้สึกมีชีวิตชีวาทุกครั้งที่ได้สวมกางเกงแล้วปั่น
จักรยานตอนรุ่งเช้า ได้ปล่อยให้แดดอบอุ่นโอบกอด ปล่อยให้
สายลมที่สวนมาพัดเอาเรือนผมเธอล่องลอย ปล่อยให้ความเย็น
เยียบเย็นมือมาสัมผัสหลังคอ แม้เสียงของพอวาที่ปั่นพึมพำเบา
ๆ ก็เหมือนจะลอยไปกับสายลมเสียด้วย

“ถึงแล้ว” พุดไปก็หายใจหอบไป “เราผมยุ่งตลอดเลย
ซุกก็ยับไปหมด เธอชอบปั่นเร็ว ๆ มันน่ากลัวนะรู้ไหม” พอวา
ปั่นพลาจัดซุกให้เรียบร้อยเข้าที่ ในขณะที่เต๋อเกวหาที่ทางจอด
จักรยาน เมื่อไม่เห็นเพื่อนตอบพอวาจึงพุดต่อ “เธอไม่เห็นต้อง
รีบเลยนี่จ๊ะ ยังไม่ใกล้เวลาเรียนเลย”

“ก็เราชอบลมเข้า ๆ นี่” เต๋อเกวปั่นอุบอิบแต่ก็ปล่อยให้เพื่อนจัด
ทรงผมให้ “เฮ้อ เมื่อไหร่เราจะผมยาวแบบนี้บ้าง” พอวามองดู
เส้นผมสลวยของเพื่อน “นี่ก็เกือบถึงป่าแล้ว ทนอีกหน่อยนะ”
เต๋อเกวปลอบ เส้นผมเป็นเสมือนจิตวิญญาณของพอวา เช่นนั้น
เต๋อเกวจึงเข้าใจความเจ็บปวดดี...

เรื่องราวมันเกิดขึ้นตั้งแต่ฤดูปิดภาคเรียนปีที่แล้ว หลากหลายเหตุการณ์เหลือเกินที่เกิดขึ้นเมื่อฤดูปิดภาคเรียนปีที่แล้ว... นี่อาจเป็นอีกหนึ่งความสาหัสสากรรจ์ที่แม่ชอบพูดถึงทุกครั้งทีนึกขึ้นมาจึงอดทำให้หัวใจสั่นไหวด้วยกลัวว่าปีนี้จะมิอะไรเลวร้ายต่อหัวใจเธอและเพื่อนเกิดขึ้นอีก — ย้อนกลับไปตอนนั้น พอวานั่งเรียนภาษามอญอยู่กับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน เป็นวันที่ฝนตกหนัก เตอเกวไม่ได้มาเรียนด้วยเพราะตากล้าค้างค้ำจนป่วย ตอนพักในวันนี้จึงเจ็บเหงายิ่งกว่าเดิม พอวาไม่ค่อยเหมือนเพื่อนผู้ชายคนอื่น ๆ เขาจึงไม่มีเพื่อนเลยสักคน จะมีก็เพียงเตอเกว แต่แม่จะมาเรียนด้วยกัน ทว่าทั้งคู่นั้นเรียนอยู่คนละระดับชั้น เตอเกวเรียนนำพอวาไปปีหนึ่ง เพราะเข้าเรียนก่อน และอาปากับแม่ไม่คิดว่าพอวาจะอยากเรียนภาษามอญ พวกผู้ใหญ่ในบ้านตกลงกันไว้ว่าจะรอให้พอวาโตจนตัดสินใจเองว่าอยากเรียนไหม ผลคือเด็กน้อยมีความใฝ่รู้และอยากเรียนตามพี่ชาย จึงตั้งใจสอบเทียบมาจนเกือบทันเตอเกว

แม้การเรียนจะเป็นไปดั่งหวัง แต่สภาพแวดล้อมกลับทำให้เด็ก
น้อยหน้าใจอยู่บ่อย ๆ

ที่ลานหน้าศาลา มักเต็มไปด้วยสายตาของพวกผู้ใหญ่ที่มองมา
มันทำให้พอวาอึดอัดอยู่บ่อย ๆ หลายครั้งเวลาพักคาบเรียน
เขาจึงมักไปนั่งเล่นที่มุมหนึ่งตรงตู้พระไตรปิฎกเพียงลำพังเสมอ
แต่วันนั้นฝนตกหนัก ทุกคนจึงออกไปวิ่งเล่นอย่างที่เคยทำไม่ได้
ที่ที่เคยเร็นลับของพอวาจึงมีเด็กคนอื่น ๆ นั่งกระจัดกระจายเต็ม
ไปหมด

“เด็กผู้ชายที่ไหนมันสวมกระโปรงกัน” เสียงเด็กผู้ชายสักคนหนึ่ง
ตั้งขึ้นข้างหลังพอวา เขาไม่กล้าหันไปเพราะรู้ว่าหมายถึงตัวเอง
“คุยด้วยก็ไม่คุยด้วย ไอ่ตุ๊ด” พอวาไม่ได้จึงเกลียดจงชังคำเรียก
ตัวตนของเธอ ยายเคยบอกว่ามันไม่ใช่คำด่า ตุ๊ดไม่ใช่คำด่า ตุ๊ด
คือคำที่พิเศษ และยายอยากให้เราภูมิใจในความเป็นตัวเองของ
เขาเหลือเกิน จึงคอยพร่ำบอกว่าถ้าใครมาตะโกนใส่หน้าให้
สะบัดผมแล้วเดินออกมาเลย

เขากำลังจะทำ เขาเกือบจะทำมันอยู่แล้วเชียว ถ้าไม่ติดตรงคนที่พูดในตอนนี้มีหลายคนเหลือเกิน เขามั่นใจว่าเขาจะสะบัดผมสวย ๆ ของเขาแล้วเดินออกมาได้ เขาจึงสูดหายใจเฮือกโต คิดว่าในอีกสามวิหลังจากนี้เขาจะทำตามที่ยายบอก พอวาหลับตาปุ๊บ กลืนก้อนน้ำลายลงคอไปพร้อมกับความขลาดกลัว แต่วินาทีที่เขากำลังหันกลับมาเผชิญหน้านั้น — แป๊ะ! มือหนึ่งข้างหลังเอื้อมมาตบคาดใหญ่บนหัวเขาพร้อมกับอะไรยี้ด ๆ เหนียว ๆ แม้จะเป็นชั่วขณะเล็ก ๆ แต่น่าแปลกที่เขาลืมความเจ็บปวดทางกายไปหมดสิ้น วินาทีนั้นเขากลับรู้ได้ในทันทีว่ามันคือหมากฝรั่งก้อนโตเลอะน้ำลาย

“ผู้ชายที่ไหนเขาไว้ผมยาว ๆ สมน้ำหน้าเอ็ง ไอตุ๊ด ฮะฮ่า” พูดจบเด็กชายคนนั้นก็วิ่งไปเล่นอีกฝั่งของศาลา ทั้งพอวาไว้กับเสียงหัวเราะเยาะเย้ยในความเจ็บปวดอันกรีดบาดเข้าส่วนลึกที่สุดของหัวใจเขา

เย็นย่ำของวันนั้น หลังจากพอวาตัดผมจนสั้นแล้ว เขาได้ค้นพบว่าเด็กผู้ชายที่ทำร้ายเส้นผมของตนชื่อว่าไท ซึ่งเป็น

ลูกแม่ค้าเข็นรถขายไอศกรีมโบราณที่หน้าศาลา พระอาจารย์ และคุณครูคนหนึ่งเรียกเขาและไท้ไปพูดคุยใกล้เกลี่ยกัน เขาได้รับคำขอโทษลวก ๆ จากเพื่อนผู้แปลกหน้า หลังจากนั้นทุกคนก็ทำเหมือนว่าเรื่องในวันนี้เป็นเรื่องปกติธรรมดาที่เด็กผู้ชายสองคนทะเลาะกัน

แม่ของไท้มารับไท้กลับบ้าน เธอไม่ได้พูดอะไรกับพอวา และไม่ได้อาฆายของที่หน้าศาลาอีกเลย — น่าแปลกใจที่ผู้คนสนใจจะถามว่าคุณแม่ของไท้เป็นอะไรจึงไม่มาขายของมากกว่าถามว่าพอวาเป็นอะไรจึงไม่มาเรียน บนโลกที่เต็มไปด้วยผู้คน ความแตกต่างอาจเป็นสิ่งเดียวที่ไม่เคยเชื่อมสายใยของมนุษย์ให้ติดกันได้เลย ทั้ง ๆ ที่มันคือสิ่งสวยงามที่สุด

หลังจากวันนั้นมา พอวาก็จำใจทนกับสายตาของพวกผู้ใหญ่ทุกครั้งที่ถึงเวลาพักและเวลากลับบ้าน บางครั้งเขาไม่พอใจที่ผู้ใหญ่ตรงหน้าส่งสายตาแปลก ๆ มา จากวันกลายเป็นสัปดาห์ จาก

สัปดาห์กลายเป็นเดือน จากเดือนจนถึงวันนี้กลับกลายเป็นปี
เขาเริ่มไม่พอใจและรู้สึกกังวลที่จะปล่อยให้ผมตัวเองยาวอีกครั้ง
อาจเป็นความรู้สึกเจ็บปวดบนความเป็นตัวเองที่พวกผู้ใหญ่ไม่
เคยเข้าใจ

กลับมาสู่ปัจจุบัน — วันนี้ทั้งวันก็เหมือนเดิม ช่วงเวลาพักพова
เพียงแค่ออกไปที่มุมหนึ่งของศาลา ชะโงกหน้าออกไป ปล่อยให้
ให้ลมเย็นได้ต้นไม้ใหญ่ที่ปกคลุมอยู่พัดเอื่อย ๆ ชะล้างความเจ็บ
ปวดที่ยังเกาะกินหัวใจเธออยู่ มันอาจจะน้อยลงเพราะเวลาที่
คอยเยียวยา แต่พоваไม่มั่นใจเลยว่ามันจะมีวันที่บาดแผลนั้น
สมานกันจนสมบูรณ์หรือไม่

เกร็ง เกร็ง

เสียงเคาะระฆังเป็นสัญญาณว่าหมดเวลาพักแล้ว พоваคลาน
เข้าเข้าที่เดิม เขาเลือกที่นั่งที่หลังสุด เหม่อมองออกไปนอก
ศาลา ไปไม่ไบแล้วไบเส้าเล่นล้อลมขณะค่อย ๆ ร่วงหล่นลงไป

พลันสายตาเจ้ากรรมดันกวาดไปเจอหญิงวัยกลางคนสองสาม
คนยืนอยู่หน้าศาลา

เขาสะดุ้ง ใจหล่นวูบ นั่นแม่ของไทจ้อยอยู่ สายตาคาดเดาไม่ได้
จู่ ๆ เขาก็หัวใจระตุก ความโกรธแค้นพุ่งปรืดขึ้นมาที่คอหอย
อึดอัดเหลือเกิน เขาอยากจะสำรองเอาความรู้สึกย่าแย้เหล่านี้
ออกไปพร้อมกับข้าวที่กินเข้าไปเมื่อตอนกลางวัน

นี่เขาต้องทำอย่างไรเพื่อปลดเปลื้องความเจ็บปวดเหล่านี้

จับพลันเขาก็นึกขึ้นได้ เป็นสิ่งที่เขาควรตระหนักเมื่อนานมาแล้ว — ความรู้สึกที่ว่าเขาไม่ใช่คนผิด จึงไม่ใช่คนที่ต้อง
ทนทุกข์ทรมานกับความเจ็บปวดที่ไม่ได้ก่อ วันนี้เขาทนไม่ไหว
แล้วกับสายตาเหล่านั้น สายตาที่เขาองไม่ออกด้วยซ้ำว่ามัน
หมายความว่าอะไร

นี่จึงเป็นครั้งแรกที่พอว่าไม่สนใจที่พระอาจารย์สอน เขาเดิน กระที่บเท้าปึงปึงไปที่หน้าศาลา แล้วแผดเสียงตะโกนดังสนั่นใส่ คนอื่น

“จะมองทำไมกันนักหนา หนุมันแปลกอะไรตรงไหน ตั้งแต่ปีที่แล้ว ลูกน้ำเอาหมากฝรั่งมาพันผมจนหนูดึงตัดทิ้ง” ผมที่เด็กหญิงในร่างเด็กชายหลายคนตั้งใจเลี้ยงจนยาวสลวยนั้น เป็นเสมือนดวงจิตดวงใจและความมดงามง่าย ๆ เพียงอย่างเดียวที่พวกเขาทำได้ในช่วงวัยนั้น ๆ หากท่านผู้อ่านนึกถึงความเจ็บปวดนี้ไม่ออก ก็ขอจงนึกตามว่าชั่วขณะที่เส้นผมทุกเส้นที่ตั้งใจเลี้ยงมาจนยาวร่วงลงบนพื้น ความมั่นใจมากมายก็ร่วงสลายลงไปพร้อม ๆ กัน

น้ำตาเม็ดเล็กเม็ดน้อยพร้งพร้อออกมาจนต่อแถวตกใจ เสียงสะอึกสะอื้นกึกก้องทั่วลานหน้าศาลา พอว่าร้องให้ด้วยความเจ็บปวด ความเจ็บปวดนั้นส่งไปถึงทุกคน และทุกคนรู้ว่ามันไม่ใช่ความเจ็บปวดที่กรีดเป็นแผลกาย แต่มันคือความเจ็บปวดอัน

บีบขี้หัวใจที่สั่งสมมานาน น่าเศร้าใจที่หลายคนเพียงหยุดดูด้วยความตกใจ ก่อนเดินจากไปราวกับว่ารอยร้าวบนหัวใจดวงน้อยดวงนั้นไม่ได้มีค่าอะไร

พอวาที่ก้มหน้าร้องไห้อยู่ไม่ทันได้สังเกตเห็นเท้าคู่หนึ่ง ในรองเท้าเก่า ๆ ที่เดินใกล้เข้ามาหาเขา

“ผมยาวแล้วนี่ลูก กลับมาสวยเหมือนเดิมเลย”

หญิงกลางคนคนหนึ่งยื่นที่คาดผมพลาสติกสีชมพูให้พอวา เขาเงยหน้าขึ้นมา ... ไม่ผิดแน่ คุณหน้าที่เป็นแม่ของไทย เด็กชายที่เอาหมากฝรั่งมาป้ายผมเขา — “น้ำขอโทษนะลูก ขอโทษที่ไทยมันทำแบบนี้” ดวงหน้าเต็มไปด้วยริ้วรอยเศร้าลงถนัด ก่อนจะพูดต่อว่า

“พวกน้ามองหนูเพราะหนูสวย ชุดเขว้าแถวนี้ไม่ค่อยมีสาว ๆ สวมกัน พวกนี้ ๆ ป้า ๆ เขาชอบแต่ไม่กล้าเข้ามาคุยด้วยจะเขาพูดไทยกันได้ไม่คล่อง กลัวหนูไม่อยากคุยกับคนแก่ ๆ กลัวหนูรำคาญลูก” เธอพูดแกมยิ้ม แม้จะเป็นรอยยิ้มที่เจ็บปนไป

ด้วยความเศร้า แต่พอวาก็สัมผัสได้ว่าเธอพูดจริง ๆ

พอเรามองไปข้างหลังคุณน้ำ มีหญิงกลางคนอีกสามคนกับหญิง
ชราหนึ่งคนยืนยิ้มให้เราอยู่

ยิ้มนั้น

สมานแผลใจให้เราสนิท

เขาเริ่มร้องไห้อีกครั้ง แต่ครั้งนี้เป็นน้ำตาที่เต็มไปด้วยความปีติ
พอวาโผล่เข้ากอดคุณน้ำ “ขอโทษนะลูก น้ำไม่กล้ามาเจอหน้าหนู
เลย น้ำขอโทษนะลูกนะ”

พอวายิ้ม

“ขอบคุณจะน้ำ”

๒

(๐)

สาม

“

วันนี้กลับบ้านไม่รอเราเลยนะ”

เต๋อเกวพุดไปพลางหอบไป เธอกระโดดลงจากจักรยานอย่าง
ทุลักทุเล วิ่งแจ้นไปหาพอวาที่นั่งหัวเราะคิกคักกับยาย

แต่ยังไม่ทันถึงชานนั่งพัก ยายเฉ่าก็หันไปทางหลังบ้าน “อ้าว
ไปหาเก๋อสิ เก๋อเขารอเราอยู่”

เก๋อซอมีอะไรนะ ปกติเวลาแบบนี้พี่ชายคนโตต้องออกไปหาปลา
หาผักในป่าจนมีดคำถึงจะกลับ — เต๋อเกวพกความสงสัยไว้ใน
กระเป๋าย่ามแล้วเดินย่ำ ๆ อ้อมไปทางหลังบ้าน เธอเห็นพี่ชาย

ยื่นพาดแห่ไว้บนบ่า สวมกางเกงสีเข้ลอะดินเประอะโคลน
ประเด็ยวก็กั้ม ๗ เงย ๗ ถอนรากลั้ตันหญ้า

“เก่อทำอะไรนะ” เต่อเกวตะโกนทัก ทำเอาพีชยสะดั่งตัวโยน
“ว่าจะปลุกกล้วยเพิ่ม เผื่อเอาไปขายเนะเต่อ” ตอบน้องเสรีจก็
ยี้ดตัขึ้นมา

เต่อเกวพยักหน้าหังก “แล้วเรียกน้องมาทำไม” เชตตัดเข้า
คำถามทันที

พีชยหันมายิ้ม “น้องบอกน้องอยากล่าสัตว์เป็นไม่ใช่หรอ”

เต่อเกวตาเป็นประกาย เธอยิ้มอย่างไม่รู้ตัว หัวใจเต้นเร็ว ตื่น
เต้นกับสิ่งที่พีชยกำลังจะพูด “พีจะสอนน้องล่าสัตว์สิพี่เหม วันนี้
สอนใช้เบ็ดตกปลาได้”

“ทำไมไม่สอนใช้แหแบบที่พี่ใช้เล่า”

“ลองใช้เบ็ดตกปลาดูก่อนเถอะน่า จะได้นั่งคุยกัน”

เต่อเกวมองแหที่พาดบ่าพีชย “ใช้เบ็ดง่ายไหมเก่อขอ”

“ไม่มีอะไรง่ายหรอก ถ้าน้องอยากเก่ง น้องต้องฝึกเยอะ ๗”

เต๋อเกวทำท่าลึงเลพักหนึ่ง มองไปในป่า มองฟ้า แล้วก็กลับไป
มองอุปกรณ์ล่าสัตว์ที่วางข้างแขวนข้างบนเฉลียงหลังบ้าน สลับ
ไปมาพักใหญ่

“เต๋อออยากใช้มีด อยากล่าสัตว์ตัวโต ๆ ล่าหมีป่าไม่ได้เหรอ”

“ทำไมน้องอยากล่าหมีป่า”

“มันสนุกกว่านี้ แถมไม่ต้องนั่งรอนฝั่งนาน ๆ ด้วย”

“เต๋อเข้าใจผิดแล้ว ไม่ว่าจะล่าอะไรก็ต้องใช้เวลาทั้งนั้น จะบนบก
ในน้ำก็ต้องใช้เวลารอให้เขาออกมา แล้วก็สำคัญนะเต๋อ เต๋อไม่
ควรล่าเพราะคิดว่าสนุก เต๋อควรล่าแล้วขอบคุณชีวิตของเขาที่
ต่อชีวิตของเรา — บ้านเราไม่ล่าสัตว์เอาสนุก บ้านเราล่าเลี้ยง
ปากท้อง” เก๋อซอสอนน้อง เต๋อเกวทำหน้าสลดลง รู้สึกผิดขึ้นมา
ทันที “เข้าใจแล้วเก๋อซอ น้องตามพี่อยู่แล้ว”

เต๋อเกวรักและชื่นชมพี่ชายมาก พี่ชายของเธอตั้งใจเย็นและเข้ม
แข็ง เขามักจะเป็นคนออกไปล่าสัตว์มาให้ที่บ้าน ยิ่งอาปาแก่ลง
ทุกวันเขายังทำงานหนักขึ้น เก๋อซอทั้งล่าสัตว์และรับจ้างทำงาน
ทั่วไปเพื่อเก็บเงินมาให้ครอบครัว และเต๋อเกวรู้ว่าพี่ชายของ

ตนพยายามอย่างหนักเพื่อให้มีเงินถุงแยกต่างหากสำหรับส่ง
เธอไปเรียนเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้ต่อ

เรื่องความอยากจะเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้เริ่มจากตอนที่แม่
จำเป็นต้องหอบเธอเข้าไปทำงานแยกพลอยที่ห้วยด้วยกัน
เพราะไม่มีคนเลี้ยงดู ตอนนั้นแม้มัดเธอไว้ข้างหน้า ส่วนข้างหลัง
ก็สะพายกระซุ มีมืออีกสองข้างยังหิ้วปี๊บหนัก ๆ ขึ้นห้วยลงห้วย
ไปด้วย แม่คล่องแคล่วมาก อาปาบอกว่าแม่ขยันและแข็งแรง ไม่
ว่าชายหนุ่มคนไหนก็สู้ไม่ได้ อาปาเองยังสู้ไม่ได้เลย แม่ไม่เคย
บ่นว่าเหนื่อย ไม่ให้อาปาทำงานคนเดียว — แม่ทั้งทำงานใน
และนอกบ้านได้เก่งกาจ เก๋ขอเคยพูดแซวว่า “ลูกแม่เลย
เก่งกาจได้แม่มาทุกคน”

เธอเห็นด้วย อาปากับพี่ชายล่าสัตว์เก่ง แม่ทำงานเก่ง
ทุกอย่าง ส่วนพ่อก็แต่งตัวเก่ง แต่เต่อกวยยังไม่เห็นแวว
เก่งกาจของตนเลย เธอไม่เห็นที่ตัวเองจะเก่งอะไร ท่องภาษา

ไทยก็ไม่ถนัด ภาษามอญยิ่งแล้วใหญ่ เธอชอบเลื่อนชั้นได้อย่าง
ยากลำบาก และเพราะมีพี่ชายเก่งแบบเก๋อซอหรือกนะ เต๋อเกว
เลยชอบไล่จนผ่านมาได้

แต่เธออาจจะมึนสิ่งหนึ่งที่เก่งกว่าทุกคนจริง ๆ อย่างที่พี่ชายว่า
— เธอเก่งเรื่องเกี่ยวกับกลางคืนมาก เธอรู้ว่าฟ้ากลางคืนแบบ
ไหนฝนจะตก รู้ว่าลมสงบแบบไหนจะมีพายุ แถมยังรู้จักสัตว์
กลางคืนมากมาย ทั้งนกฮูก หรือผีเสื้อกลางคืนสวย ๆ เธอรู้จัก
พืชผักกลางคืนเหลือแหล่ แต่ที่ชอบที่สุดคงจะเป็นสมุนไพรชม
จันทร์ ดอกสวย ๆ ของมันจะบานแค่ตอนกลางคืน ตอนดอกตูม
ก็เอามาทำอาหารหรือยาระบายได้ด้วย อาปาบอกว่า

‘เป็นเพราะเธออยู่กับกลางคืนมาก จนมันยอมสนิทสนมด้วย’

ซึ่งก็คงจริงอย่างที่อาปาบว่า สมัยโน้นแม่มักกระเตงเต๋อเกวออก
จากบ้านตั้งแต่เช้ามีด ตอนแสงเดียวที่มีคือแสงจันทร์และคบไฟ
ที่แม่จุดนำทาง แผลงกลางคืนส่งเสียงซบกล่อม ดวงดาวสะท้อน
ผิวน้ำสวย ลมล่อไปตามกิ่งไผ่สูง ทางรกที่เดินลัดเลาะทุก ๆ วัน

จนกลายเป็นทางเรียบ เหมือนเราได้วาดแผนที่ขึ้นมาใหม่ ไข่มุขที่ร่วงลงมาสะกิดทักทายกันยามตะวันเตรียมตื่น กลิ่นหอมป่า กลางคืนต่างจากกลางวันถมเถ และนั่นแหละคือความพิเศษบางอย่างที่ทำให้เธอหลงรักมันมาจนทุกวันนี้

แม้ใคร ๆ จะบอกว่ากลางคืนน่ากลัว แต่สำหรับเตอเกว กลางคืนคือความสวยงาม ความมีชีวิตชีวาในความสงบเงียบ และชั่วยามที่แสนพิเศษที่สุด — ทว่าเรื่องราวแห่งความฝันที่แท้จริงทั้งหมด มันเริ่มขึ้นหลังจากนั้นต่างหาก...

ในวันหนึ่งที่ฝนตกหนัก ทางเดินขึ้นลงที่ปกติลำบากมากอยู่แล้ว ก็ยิ่งลำบากมากขึ้นไปอีก ทำให้กว่าแม่จะชนปี๊บทั้งหมดขึ้นมาบนหัวยสำเร็จ ก็ล่วงเข้าเวลาย่ำค่ำ — วันนั้นหญิงสาวที่ต้องกระเตงลูกเล็ก ๆ จึงเริ่มออกตั้งหน้าตั้งตาเดินทางกลับบ้านก่อนตึกตื่น แม้กระนั้นแม่ก็ไม่มีที่ท้าวาดกลัวอะไร เตอเกวจึงรับรู้ด้านนี้ของแม่มาโดยตลอด ด้านที่แสนเข้มแข็ง

และเด็ดเดี่ยว แม้มลมพายุจะสงบลงไปบ้าง แต่ก็ยังไม่มีที่ท่าจะ
หยุดลงง่าย ๆ ม่านฝนปนม่านหมอกขับให้ป่ายิ่งวังเวงลึกกลับ
เสียงสัตว์กลางคืนดังไม่สู้เสียงฝนที่หยาดหยดลงยอดไม้และผืน
ดิน กลิ่นหอมไอน้ำลอยฟุ้งไปกับกลิ่นหญ้าสด แม่มมีเสียงไฟเพราะ
และกลิ่นอบอุ่นเป็นเพื่อนเดินทาง

เปาะแปะ เปาะแปะ — *ปัง!*

จู่ ๆ เสียงดังลั่นก็กรีดแทรกผ่านม่านหมอกมา เต๋อเกวตกใจจน
ตัวสั่น แมร์รีบพุกตัวลงกอดเธอไว้แนบอ ก้มลงมองดูลูกสาวที่
ตั้งท่าจะร้องไห้ ฉับพลันทันใดก็เริ่มขับลำนำเพลงกล่อมเด็ก
มอญขึ้นมาเบา ๆ

“จ้าวซอ โยนโยน... โคนปีะจิว๋อนต้าตชยามเกลิง ฮะต้าตนา
หย่าญเยียม ผีแก้ว”

เสียงของแม่หวานไฟเพราะ แม้ในความเป็นจริงแม่จะร้องเบาจนสู้
เสียงฝนไม่ไหว แต่สำหรับเต๋อเกว เพลงเพราะของแม่ดังก้อง
กังวาลนัก มันเข้าไปโอบกอดหัวใจอันตื่นตระหนกของเธอจน

สงบลง เด็กน้อยไม่ได้ยินแม่เสียงฝนหรือเสียงผีทำหิ้ง ๆ ที่
เดินเข้ามาใกล้ขึ้น ทั้งจักรวาลในแววตาของเธอตอนนี้มีเพียงไอ
อุ่มจากบทเพลงและอกของแม่เท่านั้น

“แม่แล หนุ่มป๊าบ เปลิบเกลิง ก่ายโกน โคนุกุโโลน โคนอะจ๊าด
ฮะกาเว อะดาว อะดอ แนะ ชญามเอย... ไม่ต้องกลัวนะลูกแม่
จะเข้จะไม่มากินหนูหรอก เพราะลูกแม่เป็นคนมีบุญ ลูกแม่เป็น
คนดี เข้มแข็งและกล้าหาญเสมอ”

แม่พูดจบก็ลูบหัวต่อแถวให้สงบ ส่งผ่านสายใยบางประการที่
ต่อแถวมันใจได้ในเวลานั้นว่าแม่ต้องการให้เธออุ่นใจ หากมี
แม่อยู่เธอก็ไม่ต้องกลัวอะไรทั้งนั้น — ผีทำหิ้ง ๆ มาหยุดตรง
หน้าแม่ ต่อแถวไม่เห็นหน้าคนคนนั้น ได้ยินเพียงเสียงแหบของ
ชายวัยกลางคน เสียงนั้นฟังดูใจดี ยิ่งทำให้เธอสบายใจขึ้น

“มีเด็กเล็กครับ ขอผ้าห่มหน่อย เดี่ยวหนูน้อยป่วย” เขาตะโกน
ไปอีกฝั่ง

“พูดไทยได้ไหมครับคุณ”

แม่พยักหน้า จังหวะนี้ต่อแถวจึงถือโอกาสหันไปมองหน้าคุณลุง คนนั้น เขาพุงแม่ให้ลุกขึ้น ห่อแม่ด้วยผ้าห่มหนาแล้วสวมเสื้อ กั้นฝาให้แม่อีกชั้นหนึ่ง ใบหน้าของชายกลางคนนั้นแดงแต่มี รอยยิ้มสดใส ฟ้ามืดครึ้มไม่ได้ทำให้รอยยิ้มนั้นดูเอือมเพื่อหยอกล้อเลย

“ตกใจแยะเลย ลุงชื่อพัฒน์นะ เป็นเจ้าหน้าที่ป่า นายเขาให้มาดูแล เพราะมีคนมาลักลอบตัดไม้เถื่อนไปเยอะ ไม่ต้องกลัวเนื้อ จับ เขาได้แล้ว” ลุงพัฒน์พูดเสียงเจี๊ยบแจ้ว ต่อแถวตื่นตื่นเกินกว่า จะหลับลง แต่ก็เหนื่อยมากเกินกว่าจะฝันลิ้มตา เธอจึงสะลึมสะ ลือฟังที่แม่กับลุงพัฒน์คุยกันรู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้าง แต่สิ่งหนึ่งที่ เธอได้ยินชัดเจนแจ่มแจ้งในความทรงจำคือ

“ป่าก็เหมือนบ้าน ลุงอยู่กับปามาสามสิบปีแล้ว อยากรู้อยากเห็นเหมือนคนดูแลบ้านที่เราซุกหัวนอน”

ชั่วขณะนั้นเองที่ต่อแถวเกิดความรู้สึกเบาบางในใจ

‘อยากช่วยให้คนแบบแม่อุ่นใจอย่างนี้ อยากรู้อยากเห็นป่าเหมือนคนดูแล บ้านของตัวเอง’

แม้ขณะนั้นมันจะยังเป็นเพียงเส้นด้ายเล็ก ๆ แต่เส้น
ด้ายเหล่านี้ยืดยาวขึ้นทุกวัน วันแล้ววันเล่าก็ถักทอจนเป็นเชือก
ที่แน่นเหนียวอยู่ในใจต่อแถว — ไม่นานหลังจากลุงพัฒน์มาส่ง
แม่อย่างปลอดภัยถึงบ้าน ครอบครัวของเราก็สนิทกับลุงพัฒน์
อย่างรวดเร็ว เขามักจะแวะเอาขนมมาฝาก เราก็มักจะเอาผลไม้
และกับข้าวห่อให้เขาไปเข้าป่าบ่อย ๆ — บางวันอาปาก็ให้วั
วานเก๋อขอให้เข้าไปเดินนำทางตามแนวป่าด้วย ต่อแถวที่เฝ้า
มองจากกิ่งไม้ใหญ่บนต้นไม้หลังบ้านจะรอยรอยเรื่องเล่าสนุก ๆ
ที่อาปากับพี่ชายไปเจอมาจากป่าเสมอ

เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ความฝันแรกและความฝันเดียวของเธอจบจน

ปัจจุบัน

၄

(ပန်)

အပ-

ล ต่อแถวหยิบเบ็ดตกปลาอย่างกระฉับกระเฉง รอยยิ้มแต่ง
แต่মনไบหน้ายามนึกถึงเรื่องราวเมื่อเยาว์วัย มันผ่านมาเนิ่น
นานทว่ายังแจ่มชัดในความทรงจำ — เธอยกมือขึ้นไหว้หน้าป่า
ปล่อยให้พี่ชายเป็นคนส่งข่าวขอขมาเจ้าเขา ขอทำนอนุญาติ
ให้หาอาหารกลับมาจุนเจือครอบครัวได้

“แต่... ปานะปฏิบัติกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ฝีมือเป็นสิ่งที่
สำคัญก็จริง แต่เราอย่าคาดหวังกับป่ามากจนเกินไป บางวันเรา
ก็อาจจะได้กลับมาบ้าง แต่บางวันก็ไม่ได้ จำไว้ว่ามันไม่เป็นอะไร
เลย หากไม่ได้ก็ค่อยเอาใหม่พรุ่งนี้นะ อย่าท้อแท้จนโทษป่าเขา
โทษแม่น้ำ ไม่อย่างนั้นจะเป็นเราเองที่ไม่พอใจ” เก๋ขอพูดแล้ว

ก้มลงวางขนมเบี๊องมอญสองชิ้นในเชิงใต้ต้นมะขามใหญ่ วาง

ถ้วยใบตองแล้วรินน้ำสะอาดลงไปอีกหนึ่งถ้วย

“พี่วางแบบนี้ทำไมละ เดียวมดมันก็ขึ้นหมดหรอก”

“มดขึ้นก็ไม่เห็นเป็นไร น้องไม่รู้หรือ ป้าเฒ่าเขาเลี้ยงมดไว้”

“พี่นี่ ป้าเขาไม่มีชีวิตสักหน่อย” พุดจบก็หยิกสีข้างพี่ชายไปหนึ่ง

ที — น่าแปลกที่แม้เธอจะพูดว่าป้าไม่มีชีวิต แต่ตัวเธอกลับรู้สิ่ง

ที่สุดถึงความหมายของปายามย่าคำ ความมีชีวิตชีวา ความ

ลึกลับ และความสนุกสนานที่ล่องลอยมากับสายลม

“ใครว่า ป้านะเลี้ยงสรรพสิ่งมากมายนะเต๋อ ดูดี ๆ สิ ป้าหล่อ

เลี้ยงชีวิตนับล้านทั้งเล็กใหญ่ ว่ากันว่าเถอะนะ — ป้าเนี่ยจุนเจือ

ชีวิตพวกเราที่เป็นมนุษย์ด้วย ไม่ใช่แค่สัตว์หรอก” เก๋อขอหยุด

ยิ้มแล้วหันมาพูดจริงจังกับน้อง เต๋อเก๋อไม่ได้เถียงอะไรเพราะรู้

อยู่แก่ใจว่าเธอก็ไม่ได้เห็นด้วยกับสิ่งที่ตัวเองเพิ่งพูดออกไป เธอ

หันไปหาพี่ชาย “เข้าใจแล้วจะพี่”

เก๋อซออี้มี ลูบหัวน้องเบา ๆ เสร็จแล้วก็ก้มลงรวบรวมของ
จำเป็นในการตกปลา มา เขาจะสอนน้องใช้คันเบ็ดก็จริง แต่ก็ไม่
วายสะพายลอบนอน และสู่มัดปลาพาดหลังไปด้วย — ก่อนจะ
เยื้องย่างเข้าป่าอันเป็นที่อาศัยของสรรพสิ่งมากมาย เธอมองพอ
วาที่นั่งขำคิกคักกับยาย สลับกับมองแม่ที่หอบกระซุกเทินหัวคุย
กับเพื่อนบ้าน และพ่อที่กำลังตัดแบ่งมะละกอให้ลูงพัฒน์...

“อ๊า พร้อมมั๊ย” พี่ชายหันมาถาม “พร้อมสิเก๋อ!” เต๋อเกวพูด
หนักแน่น โยนเบ็ดพาดไว้บนป่า พลังก้าวเข้าป่าไปพร้อมกับพี่
ชาย

ระหว่างเดินทางไปแม่น้ำ เธอนึกขึ้นชมท่าที่กระฉับกระเฉงของ
พี่ชาย นึกไปอีกว่าน่าเสียดายเหลือเกินที่พี่ชายต้องลาออกจาก
โรงเรียนมาหางานทำเพื่อส่งเงินจุนเจือครอบครัว — แม่และอา
ปาไม่เคยอยากให้เก๋อซอเรียนไม่จบ พวกเขาเห็นว่าความรู้จะ
ทำให้ลูกชายได้ทำงานสบาย โดยเฉพาะแม่ แม่ทำงานหนักเพื่อ

ลูก ๆ เสมอ แม่คอยพรั้าถามว่าความฝันของเก๋อชอคืออะไร ให้ลูกตามหา แล้วทำตามความฝันนั้น ไม่จำเป็นต้องมาดูแลครอบครัว ไม่จำเป็นต้องเป็นห่วงเรื่องการเงินอยู่ เพราะยายเฒ่าตาเฒ่า อากับแม่และน้อง ๆ ก็ไม่ได้ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือยอยู่แล้ว ทว่าทุกครั้งแม่ถามไถ่ เก๋อชอก็มักจะบอกว่าความฝันของเขา คือครอบครัว สิ่งเหล่านี้ทำให้ต่อแถวยิ่งชื่นชมความเป็นผู้นำและความเสียสละของพี่ชาย เธอรู้ว่าความหมายของประโยคที่ว่า “ความฝันของผมคือครอบครัว” ไม่ใช่แค่การหาเม็ดเงินมาเก็บไว้ให้ครอบครัวใช้ แต่ยังหมายถึงการสอดส่องดูแลว่าครอบครัวของเขาकिनอิมใหม่ นอนหลับดีหรือเปล่า คอยดูว่าจะไม่มีใครมาเอาเปรียบหรือทำร้ายครอบครัวของเขาได้ — เช่นนั้นความฝันเรียบง่ายที่เก๋อชอมีจึงเป็นความฝันอันยิ่งใหญ่และเด็ดเดี่ยวยิ่งกว่าความฝันไหน ๆ ที่เขาจะมีได้ และหากต้องทำตามความฝันและความรัก ก็คงเป็นการทำให้ความฝันของน้องสาวเขาสำเร็จถึงฝั่ง เท่านั้นจึงเทียบว่าความฝันของเขาได้สำเร็จแล้วเช่นกัน

เก๋ขอเป็นเด็กที่แปลกกว่าเด็กรุ่นราวคราวเดียวกัน
เสมอสำหรับคนอื่น ๆ ที่อายุเท่ากัน พี่ชายอาจเป็นที่รักของ
ผู้ใหญ่หลายคนเพราะนิสัยขยันขันแข็ง นอบน้อม และโอบอ้อม
อารี แต่เขาแทบไม่มีเพื่อนเลย ต่อแถวเคยได้ยินนักเรียนบางคน
ที่ศาลาสอนภาษามอญพูดว่า “เก๋ขอมันต้องมีความลับซ่อนไว้
ในป่าหลังบ้านแน่ มันเป็นคนแปลก ไม่เข้าสังคม ไม่สูงส่งกับใคร
ดูมันสิ เลิกเรียนก็รีบวิ่งแจ้นกลับบ้าน ไม่ยอมออกมาวิ่งเล่นแบบ
เพื่อนคนอื่น”

อาจจะเพราะเธอเป็นน้อง เลยมองว่าความแปลกของเขาคือ
ความพิเศษที่ใคร ๆ ก็เทียบไม่ได้

กีก

พี่ชายหยุดเดินเมื่อเข้าไปจนถึงป่าไผ่ ทางแคบ ๆ ยังคงปรากฏ
เป็นทางเดินแม้จะมีใบไม้และกิ่งไผ่ตกลงมาบังบ้าง เสียงแมลง
ร้องเจื้อยแจ้วแต่เสียงน้ำไหลนั้นดังกว่า มันไหลนุ่มนวลกว่าส่ง

เสียงดังก้องกังวาลป่า เตอเกวชอบเสียงในป่า ไม่ว่าจะเสียงไหน ก็ทำให้นึกถึงความสงบ ป่านั้นไม่เคยเงียบ มันมีเสียงอยู่ตลอดเวลา ทว่าสรรพเสียงเหล่านั้นกลับรวมกันเป็นความสงบร่มเย็น ได้อย่างน่าประหลาด

“น้องมาลองทำแพ เตี่ยวพีสอน”

“ทำแพเลยหรือพี่ จะทำยังไงล่ะ” เตอเกวถาม เธอสงสัยว่าจะทำแพในป่าได้อย่างไร เครื่องไม้เครื่องมือก็ไม่มี

“เอาต้นกล้วยมาทำ ฟัดตัดมาจากบ้าน แยกมาวางบนกิ่งไม้ใหญ่ ตรงโน้นเมื่อวาน” เตอเกวยังคงยืนนิ่ง ทำที่ฉงนกับสิ่งที่พี่พูด

“มาสิเตอ แพนี้ทำที่หนึ่งใช้ได้นานเลย ตรงนี้น้ำลึก เราต้องมีแพไว้ ขึ้นไปนั่งหาปลา” เกอขอเร่งน้อง พลังพาดตัวเองปีนปายต้นไม้ใหญ่ที่ผากลำต้นกล้วยไว้

“เตอไปหาเถาววัลย์ยาว ๆ มาสักสามสี่เส้น ไม่ต้องเส้นหนามาก เหนือ!” เมื่อถึงบนกิ่งไม้ใหญ่เตี่ยว ๆ เขาก็ตะโกนบอกน้อง

เก๋ขอเริ่มขนเอาต้นกล้วยที่ถูกตัดเป็นลำมารวมกันสี่ห้าต้น มัด
พาดหลังด้วยผ้าขาวม้าสองผืน อีกผืนมัดคาดเอว เขาหอบเอา
ลำต้นกล้วยโต ๆ ลงมา แม้จะดูหนักแต่จริง ๆ ต้นกล้วยนั้นเบา
มาก ข้างในโปรงและลมเยอะ เหตุนี้มันจึงลอยน้ำได้ดี

“ฮีบ” เก๋ขอถอนหายใจเมื่อลงมาถึงโคนต้นไม้ มองไปเห็นต่อ
แถวใช้มีดพร้าฟันเถาววัลย์อยู่ ฉับ ฉับ เขายิ้มเอ็นดู พลังแกะผ้า
ขาวม้าที่มัดเป็นปมข้างหน้าออก หลังจากนั้นจึงเอาต้นกล้วยมา
เรียงกันเป็นแพขนาดกลาง — เห็นว่าพี่ชายลงมาแล้ว ต่อแถวก็
รับวิ่งหอบเถาววัลย์มาให้พี่ชายอย่างทุลักทุเล

“นี่แน่ะต่อ ทำแบบนี้ ดูไว้เผื่อคราวหน้าต่อทำให้พี่บ้างนะ” พี่
ชายพูดเสียงใส ตั้งหน้าตั้งตาเอาเถาววัลย์ที่น้องตัดมาทำเป็น
เชือก มัดกับต้นกล้วยทั้งหมดให้เป็นแพแน่นหนา เก๋ขอทำได้
รวดเร็วเพราะชำนาญ ทำแพลำกล้วยมาหลายหน น้องก็ตั้งใจดู
อย่างจดจ่อ

“เก๋อมัดแบบนี้ เงื่อนแน่น ๆ ต้นกล้วยจะได้ไม่แยกจากกัน แพ
เราจะได้ไม่พัง”

“มันจะลอยได้จริงหรือพี่” คนน้องถาม สายตายังจดจ่อกับมือที่
กระหวัดไปมาของพี่ชาย พยายามมองให้ทันความไวของพี่ และ
หูก็ต้องพร้อมฟังที่พี่สอนไปด้วย

“ไม่จมหรอกน้อง เพราะต้นกล้วยโปร่ง อากาศมันเยอะ เราลอย
ได้สบาย ๆ ถ้าไม่มัดหลวมจนมันแยกจากกัน” เก๋อซอตอบ มัด
แพเสร็จพอดี

“ไปน้อง ไปตัดไม้ไผ่มาอีกสองลำ คราวนี้ใช้ลำใหญ่ ๆ จะได้เอา
มาพาดจากตลิ่งนี้ไปตลิ่งโน้น” เก๋อซอลุกขึ้นยืน ยกแขนพาด
เหงื่อไปหนหนึ่ง เสรีจก็ดึงพรั้าของตัวเองออกมาบ้าง

“พาดทำไมหรือพี่”

“เอาเป็นสะพานให้เราเดินไงเต๊อเกว คราวนี้ต้องใช้ไผ่ยาวนะ จะ
ได้พาดถึงกัน” ตอบเสรีจก็พาน้องลัดเลาะไปตามทาง ในป่ามีไผ่
อยู่มากมาย ทั้งกอไผ่สูงโย่ง กอไผ่เตี้ย พวกมันมักมาเติบโตที่
หลังไม้ยืนต้นใหญ่ ๆ เพราะธรรมชาตินั้นมีหัวคิดฉลาดหลัก

แหลม รากไผ่แม้จะอยู่หากินที่ผิวดิน แต่หากได้เติบโตโตด ๆ
แค่สองสามปีก็ไม่สามารถมีไม้ยืนต้นขึ้นใกล้ ๆ ได้แล้ว เพราะจะ
แย่งอาหารแย่งอากาศกัน ป่าจึงเป็นสถานที่วิเศษ ด้วยว่าเดินไป
ทางไหนก็เจอกอไผ่ได้ แถมข้าง ๆ กันก็ยังมีไม้ยืนต้นสูงโตหน้า
เกรงขามเสมอ

ทั้งสองเดินไปหยุดที่กอไผ่สูงโต่ง มันสูงเกือบครึ่งหนึ่ง
ของต้นไม้ใหญ่ เก๋ขอเริ่มลงมือเจาะเข้าที่โคนไผ่
“น้องรู้ไหม ไผ่ที่มีอยู่มากมายมันมีประโยชน์กับหน้าดินด้วยนะ
อาปาเคยบอกว่าสมัยแม่สาว ๆ แม่ต้องเผาป่าไผ่... พี่ก็รู้ว่าเขา
เผาทั้งยังงี้ แต่เผาแล้วทำไรหมูนเวียน น้องเคยได้ยินไหม ไรที่
เจ็ดแปดปีจะเวียนกลับมาอุดมสมบูรณ์พร้อมปลูกอีกหน”
เก๋ขอพุดไปก็เจาะไป เขาแรงเยอะ แต่ลำไผ่นี้ก็หนาเหมือนกัน
กัน “พอเขาเผาไผ่ เขาเผาด้วยวิธีธรรมชาตินะ พอเผาเสร็จ สาร
อาหารจากไผ่ก็จะลงไปสู่ดินให้ดินอุดมสมบูรณ์ เราก็ปลูกข้าวไร่

“ได้ อาปาบอกว่าแม่เราปลูกข้าวไร่เก่งอย่างนี้เลย” เก๋อชอยกนิ้ว
โป่งให้ห้อง เต๋อเกวยืนฟังพี่เล่าด้วยความสนอกสนใจ
แม่เคยทำอะไรมามากมายเหลือเกิน เธอชื่นชมผู้หญิงคนนี้ด้วย
ใจจริงเสมอ

“แม่เก่งจังเลยเก๋อ” เต๋อเกวพูด รอยยิ้มบนใบหน้าถูกฉาบด้วย
แสงทองของตะวันในช่วงบ่ายแก่

“ใช่ แม่เก่ง อาปาก็เก่ง ยายเฒ่าตาเฒ่าก็เก่ง พ่อวาก็เก่ง เต๋อเกว
เองก็เก่ง บ้านเราเก่งกันทุกคนนั่นแหละ” พี่ชายยังคงพูดด้วยน้ำ
เสียงสดใส เขาตัดลำต้นไผ่สองลำเสร็จพอดีก็ชวนน้องหามหัว
ท้าย เดินออกไปตามทางที่ทำแพไว้ข้างแม่น้ำ

พอถึงแล้วเก๋อชอยก็ก้มลงฟาดให้ปลายไผ่ไปอีกฟาก เอาลำไผ่ไว้
ด้านซ้ายขวาของแพ ห่างจากตัวแพออกมานิดหน่อย ให้แพต้น
กล้วยของเขายังลอยในนั้นได้ เขายังเอาไม้ไผ่สั้น ๆ มาเหลาให้
แหลมอีกอันแล้วปักลงดิน จากนั้นก็จับเถาวัลย์สองเส้นมัดที่ขด
เชือกตรึงมุมแพ มัดขวาเส้นหนึ่ง ซ้ายเส้นหนึ่ง ผูกกับหลักบน

ตลิ่งสองข้างที่เขาฝั่งตอกไป เสรีจก็ขนเอาเบ็ดตกปลาและเหยื่อลงไป สุดท้ายก็ผลักตัวเองออกจากตลิ่ง ปล่อยให้เรือลอยไปตามกระแสน้ำไหล

เก๋อซอและเต๋อเกวนั่งบนแพลำกล้วยที่ช่วยกันสร้าง แสงแดดสีทองอ่อนค่อย ๆ น้อยเจดลง ตะวันคล้อยอ้อยอิงจวนจะจมดิ่งลงหลังยอดไม้ใหญ่ ลมโหยหอบเอากลิ่นอายแห่งพงไพรเข้ามา เธอหลับตา ปล่อยให้สายลมโอบกอด ปล่อยให้ผืนน้ำพัดพา ปล่อยให้ดวงตาแห่งป่าไม้มองดูเธอและพี่ชายอย่างอ่อนใจ

พอใกล้ค่ำก็ได้ปลามาเต็มช้อง เธอและพี่ชายจึงเก็บของเตรียมกลับบ้าน — เก๋อซอปีนเอาแพไปฝากไว้บนกิ่งไม้กิ่งเดิม เสรีจก็ลงมาแบกช่องใส่ปลากลับบ้านกับเต๋อเกว “วันนี้ได้มาเยอะ เอาไปขายตลาดน่าจะได้หลายตั้งค์ น้องอยากทำอะไรไหม พี่จะเอาเงินให้ไปเก็บไว้ครั้งหนึ่ง อีกครั้งเดียวให้อาปากับแม่” เก๋อซอหันมาถามน้องด้วยความดีใจ

แต่เธอทำท่าทำคิดอยู่นานระหว่างเดินไปด้วย ลมเวลาย่ำค่ำเข้ามา
มาหยอกล้อเส้นผมให้ปลิวพริ้ว เธอกำเบ็ดตกปลาแน่น หันไป
หาพี่ชายแล้วบอกด้วยน้ำเสียงจริงจังที่สุดในชีวิต “น้องอยาก
ตัดผมสั้นแบบพี่”

หลังจากนั้นเป็นต้นมา เธอเขาก็ไม่เคยผมยาวอีกเลย
เธอและเก๋อซอ สองพี่น้องมอญเข้าป่าตีน้ำไปหาปลาล่าสัตว์ด้วย
กันเสมอ จากวันเป็นอาทิตย์ จากอาทิตย์เป็นเดือน จากเดือนก็
กลายเป็นปี ทั้งสองทำกันจนกลายเป็นกิจวัตร ความสนิทสนม
จึงพอกพูนขึ้นพร้อมกับความชำนาญตกปลา...

၅

(မသုန်)

အိ

“

“เก๋ขอ! เก๋ขอ!” เสียงแหบของชายชราคนหนึ่งตะโกนเรียกเก๋ขอระหว่างทางกลับบ้าน เขากำลังปั่นจักรยานกลับจากส่งปลาที่ตลาด พอได้ยินก็ปั่นเข้าเทียบข้างถนน หันหลังไปเห็นชายชราคนหนึ่งเดินกะโผลกกะเผลกตรงมาทางเขา เขาจึงรีบจอดแล้ววิ่งไปพยุงชายคนนั้น

“โธ่ ตาพร ไม่ต้องวิ่งมาหาฉันก็ได้จ๊ะ ตามีอะไรรีไปล่าจ๊ะ”

เก๋ขอรีบถาม ด้วยเป็นห่วงว่าเวลานี้ก็เริ่มค่ำแล้ว ไม่อยากให้ชายชราต้องมาวิ่งเสียบข้างถนนมืด ๆ กลัวจะหกล้มเจ็บตัวเอาได้

“เมื่อเช้ามีคนในเมืองโน่น มาจากสุพรรณนะ เขามาหาจ้าง
พรานนำทางไปเข้าป่า เห็นว่าต้องไปตามหาเพื่อนหลงป่าอะไร
นี่แหละหนุ่ม ได้เงินตั้งสามหมื่นบาท ได้ช่วยชีวิตคนด้วย ตาเอง
ก็อยากไปน้อ แต่สังขารมันไม่ไหว... ในบรรดาเรา ๆ ก็มีแค่
เก๋อซอนี่แหละที่หนุ่มแน่น เข้าป่าได้สบาย” ตาพรพุดเสียงแหบ
ยิ้มแยมแจ่มใสเพราะรู้ว่าเด็กหนุ่มที่เขาเอ็นดูมาตั้งแต่เล็กกำลัง
หาเงินส่งน้องเรียนหนังสือ แล้วนี่ก็งานถนัดเขา แถมได้เงินเป็น
ก้อนไปเก็บใส่ถุงเงินได้

“จริงหรือจะตา เขาจะเข้าวันไหนล่ะจ๊ะ” เก๋อซอถามด้วยความสน
อกสนใจ

“ข้าอยากเข้าไวกี่สุดเท่าที่จะไวกี่ได้ เอ็งชื่อเก๋อซอหรือ” เสียงหนึ่ง
ตั้งขึ้นข้างหลังเขาฉับพลัน เขาสะดุ้งจนเผลอจับแขนตาพรแน่น
พอรู้สึกตัวก็กลัวตาจะเจ็บจึงรีบขอโทษขอโพยเสียยกใหญ่
เก๋อซอสังเกตเห็นว่าลุงมากับเพื่อนอีกคน รุนราวคราวเดียวกัน
ใบหน้าของทั้งคู่เต็มไปด้วยหวดเครา พวกเขาใส่ชุดพะรุงพะรัง
แถมแบกเป้ใบโต สวมหมวกคลุมมิดชิด เปิดให้เห็นแค่ใบหน้า

“โธ่ เอ็งก็มาไม่ให้สู้มิให้เสียง เก๋อซอมันยังเด็ก แต่ฉันแก่แล้วนะ
เดี๋ยวใจวายตายขึ้นมาทำยังไง ยิ่งมีด ๆ อยู่” ตาพรบ่น
แต่ลุงสองคนเหมือนจะไม่สนใจที่ตาพูดสักนิด พวกเขาจ้อง
เก๋อซอ สักพักก็ล้วงไปหยิบห่อผ้าในกระเป๋าบเป้ เอามือมาแกะแบ
ถุงให้เห็นแบงค์พันก้อนหนึ่ง “ในนี้มีสามหมื่น ถ้าเอ็งทำดีซ้ำให้
เพิ่ม”

เก๋อซอตาลุกวาว เงินสามหมื่นเป็นเงินที่เยอะมาก เขาต้องขาย
ปลาหลายร้อยวันถึงจะได้ขนาดนี้

“เพื่อนลงหลุมมากี่วันแล้วล่ะจ๊ะ” เขาถาม

“สองวัน ก่อนมันเข้าป่ามันบอกถ้าวันนี้มันยังไม่ออกมาให้เข้า
ตามหาได้เลย”

“ฉันรู้จักเจ้าหน้าที่คนหนึ่ง แกเป็นคนดี เราไปให้แกช่วยตีไหม
แกชื่อลุงพัฒนา เคยเข้าป่าด้วยกัน —”

“ไม่ได้! เอ็งจะไปรบกวณเจ้าหน้าที่เขาทำไม! หรือเอ็งทำไม่ได้
ถ้าไม่ได้ซ้ำจะไปจ้างคนอื่น ตาคอนี้หรือคนแถวนี้เขาบอกเอ็งเก่ง

สุดทั้งนั้น สงสัยจะไม่จริงชะละ่มั้ง” ลุงรีบพูดตัดบท เขาร่ายยาว และกระแทกเสียงหนัก ๆ เหมือนอยากให้บทสนทนาที่จบไว ๆ แม้เก๋ขอจะตกใจในวิธีการพูดของลุงคนนั้น แต่เขาก็ไม่ได้ถามไถ่อะไรต่อ ไม่เอาคนเพิ่มก็ไม่เอา ยังไงลุงแกก็เป็นคนว่าจ้างเขาอยู่แล้ว จะอย่างไรก็สุดแต่ลุงจะสั่ง

“จ๊ะ ๆ เข้าใจแล้วจะลุง ไปแค่สามคนก็ได้จ๊ะ”

“ข้าซื้อทิด ส่วนเพื่อนข้าซื้อปอง”

ลุงทิดพูดจบก็โยนห่อเงินมาให้เก๋ขอ เขารับด้วยความมุงนงว่างานที่ยังไม่ทันเริ่มก็ได้เงินเลยหรือ แต่ไม่ปล่อยให้ความสงสัยทำเขายืนชังกะที่อนาน เก๋ขอรีบยึดห่อเงินใส่ย่ามประจำกาย เอาใบตองที่ใส่ห่อข้าวขึ้นมากลบ ๆ เอาสิ่งของทั้งหมดในย่ามขึ้นมากองข้างบนห่อเงินด้วยกลัวว่าห่อทั้งห่อจะปลิวหายไป

“ได้เงินแล้วก็พาพวกข้าไปตามหาเพื่อนได้แล้ว มันหายไปหลายวัน พวกข้าเองก็หวัง” ลุงทิดหันหลัง พยักหน้าให้เก๋ขอเข้าไปเข้าป่า ถึงจะไม่ชอบนิสัยบางประการของลุงทั้งสอง แต่เขาก็ตั้งใจจะทำงานที่ได้รับอย่างเต็มที่

เขานึกเสียตาย ยังไม่ได้กลับไปบอกให้อาปากับแม่ดีใจก็ต้อง
ออกทำงานเสียแล้ว ลุงที่ว่าจ้างเขาก็ดูจะรีบร้อนเหลือเกิน คง
กระวนกระวายที่เพื่อนหาย คิดอย่างนั้นเขาก็ส่งสารจนไม่กล้า
ขอเวลาแยกตัวกลับไปหาครอบครัว

“ตาพรจำ ฉันฝากจักรยานนะจ๊ะ ถ้าเจอแม่หรืออาปา ฉันรีบกว
บอกพวกท่านด้วยว่าเก๋อซอมันไปทำงานในป่า อาจจะสองสาม
วันถึงกลับ” พุดจบก็ขึ้นรถจักรยานเข้าไปไว้ที่ข้างบ้านตา
ระหว่างนั้นก็มียเสียงร่งจากทั้งลุงทิดและลุงปองเข้ามาเรื่อย ๆ
เขาจึงรีบเสียจนไม่มีแม้แต่เวลาบอกขอบคุณหรือสวัสดิ์ตาพร
ก่อนเข้าป่า — แต่ระหว่างที่เดินนำไปไกลลิบจนเกือบจะสุด
สายตา เก๋อซอก็กยกขึ้นมือมาโบกเป็นสัญญาณอำลาให้ตาพรเห็น
ตาก็มองด้วยความเอ็นดู โบกมือหยอย ๆ กลับไป

อาจเป็นเรื่องแปลกสำหรับผู้ใหญ่ หากเลือกรับงานงานหนึ่งทั้งที่
ยังไม่ทันได้พุดคุยกันให้ดีเสียก่อน ไม่ได้เห็นข้อตกลงที่แน่ชัด
ไม่ได้มีเวลาไตร่ตรอง แต่สำหรับเด็กอย่างเก๋อซอ เพียงแค่ได้

เห็นจำนวนเงินและภาพอนาคตของน้องเขาและครอบครัวที่ลอย
มา เขาก็กล้าตกลงทำโดยไม่คิดอะไรเลย เก๋ขอเป็นเด็กแบบนี้
เขาไม่เคยซื้อเสื้อผ้าสวย ๆ ให้ตัวเองสวม แต่มีเงินไปซื้อให้น้อง
ทั้งสองเสมอ เขาไม่เคยเอาเงินไปซื้อขนมกิน แต่ยายเฒ่าและตา
เฒ่าไม่เคยขาดขนมเบี๊องมอญตอนเช้า เขาไม่เคยมีเงินไปใส่ใน
ห่อเงินของตัวเอง แต่ของอาปา แม่ และน้อง ๆ ไม่เคยขาด

เก๋ขอไม่เคยพูดคำว่า ไม่มี กับครอบครัว เช่นนั้นเขาจึงยอมทำ
ทุกอย่างเพื่อหาเงินมาให้มั่นใจว่าทุกคนสุขสบายดี และมันก็
เหมือนกับเรื่องปกติของพวกเราชาวบ้านในหมู่บ้านมอญเล็ก ๆ
ที่มีอะไรก็ช่วยเหลือกัน ดึงดันแค่นั้น หากบ้านใครไฟไหม้ก็
พร้อมใจกันวิ่งออกไปหิ้วถังน้ำมาสาดดับไฟ ทุกอย่างคือเรื่อง
ของไมตรีจิตที่ทุกคนต่างมีเหลือเพื่อพอเผื่อแผ่ให้กัน แม้จะเป็น
คนจากที่อื่น แต่ถ้าเป็นความช่วยเหลือที่พอจะให้ได้ พวกเราก็
พร้อมมอบให้ด้วยใจยินดี

ทว่าในใจเก๋ขอก็อดนึกตะหงิดไม่ได้ว่าทำไมเพื่อนของลุงทิด
และลุงปองจึงเข้าป่าไปเพียงลำพัง ทั้ง ๆ ที่ป่าแถวนี้ไม่ค่อยมีคน

เข้ามาเพราะมันไม่ใช่ที่เที่ยว ถ้าอยากจะเที่ยวเดินป่าสมบูร์ณ ุ
ก็ต้องลงไปตำบลปรังเผลโน่น ที่อุทยานเขาแหลม ไม่เห็นต้อง
ถ่อขึ้นมาบนนี้ก็ได้เดินชมป่าสมใจแท้ ๆ แถมมีน้ำตกสวยงาม
ด้วย เก๋ขอได้เพียงเก็บความฉงนสงสัยนั้นใส่ยามเพราะเดินมา
ถึงหน้าป่าพอดี

“ถึงหน้าป่าแล้วจะลู่ ไม่เตรียมข้าวของก่อนจริง ๆ เหรอจ๊ะ”

เก๋ขอถามให้แน่ใจ เพราะการจะเข้าป่า อย่างน้อยที่สุดก็ควรมี
มีดพร้า ไฟแช็ค และข้าวปลาอาหารห่อใบตองไป แต่ในตัวเก๋
ขอมีเพียงมีดพร้าในฝักกับไฟแช็คเท่านั้น อาหารก็ยังไม่ได
เตรียม แถมไม่รู้ว่าจะต้องเดินตามหาที่วัน

มันเป็นงานที่กระชั้นชิดจนเขาไม่ได้เตรียมการอะไร แม้จะเข้า
ป่าบ่อยตั้งแต่เด็ก แต่สิ่งหนึ่งที่เขาได้เรียนรู้ในทุก ๆ การเยื้อง
ย่างเข้าป่า คือการเตรียมตัวให้พร้อมนั้นสำคัญขนาดไหน

“ข้ามีของที่จำเป็นต้องใช้ครบแล้ว มีเชือก ไฟแช็ค มีดพก เข็ม
ทิต ปลากะป๋องข้าก็มี น้ำข้าก็เตรียมมา ของพวกนี้ข้ากับปอง
เตรียมมาเผื่อเอ็งด้วย อย่าห่วงเลย เราจะไปกันได้อีก” เป็นครั้ง

แรกที่เก๋ขออูรูสีกว่าลุงทิดพูดจาด้วยความใจเย็นและตื่นเต้น เขาเริ่มตะหงิดใจอีกหนว่าทำไมลุงถึงไม่ทวีความเครียดหรือกระวนกระวายทั้งที่อยู่หน้าพื้นที่แล้ว แต่กลับผ่อนคลายลงอย่างเห็นได้ชัด — ‘ลุงแกอาจจะใจขึ้นขึ้นบ้างละมังที่อย่างน้อยก็เห็นหน้าป่าแล้ว ไกลจะได้เจอเพื่อนแล้ว’ เก๋ขอคิด

อันที่จริงชาวป่าทุกคนรู้ว่าไม่ควรเดินป่าตอนกลางคืน เพราะมันเต็มไปด้วยสัตว์กลางคืนที่ออกล่าหากิน ความมืดมิดที่ทำให้คลำทางไม่ถูก จะจุดไฟก็จุดไม่ได้ เพราะข้างป่านั้นกลัวไฟ มันมีหัวใจ รู้ว่าไฟเล็ก ๆ จะทำให้ป่ามอดไหม้ได้ ถ้ามันเห็นว่ามีแสงไฟอยู่ในป่า มันจะรีบพากันมาดับในทันที พวกเขาทั้งสามจึงต้องเดินทางแบบนั้นโดยอาศัยเพียงแค่แสงจันทร์และดวงดาวกับดวงตาที่เริ่มชินกับความมืด เป็นตัวช่วยในการเดินป่ายามรัตติกาลเช่นนี้ เป็นเรื่องดีหน่อยที่เขาจ้างมาถูกคน

การจ้างเก๋ขอเป็นเหมือนการสร้างตาที่สาม เขาเดินป่าตอนกลางคืนนับครั้งไม่ถ้วน แม้จะไม่เก่งถึงขั้นหลับตาเดินได้แบบอา

ป่า แต่ก็รู้ว่าควรไปทางไหนและเดาทาง คลำทางถูกเสมอ เพียง
แค่บอกมาว่าที่ที่จะไปมีอะไรอยู่บ้าง ซึ่งลุงทั้งสองก็บอกเขาว่าให้
พาไปที่ที่มีแหล่งน้ำ หนแรกเกือบจะเข้าใจว่าที่ต้องไปใกล้แหล่ง
น้ำเพราะน้ำเป็นสิ่งที่ร่างกายมนุษย์ขาดไม่ได้ และในน้ำก็มี
อาหารมากมายประทั้งชีวิต แต่พอมาคิดว่าหากคนที่พาตัวเอง
ไปหาแหล่งน้ำได้สำเร็จ ก็น่าจะพาตัวเองออกมาจากป่าได้ไม่
ยากนี่ เขาพยายามไม่คิดอะไร เพราะตอนนี้ก็ยังไม่เห็นว่าที่
ปลายทางมีลุงอีกคนอยู่จริงไหม ลุงอาจจะยังหลงวนเวียนอยู่ใน
ป่าก็ได้ หรือในกรณีที่แย่ที่สุด... ลุงคนนั้นอาจตายไปแล้ว

“ถ้าจะไปที่แหล่งน้ำกลางป่า พวกลุงต้องรู้ก่อนว่ายิ่งใกล้แหล่ง
น้ำ ก็ยิ่งใกล้สัตว์ดุร้ายทั้งหลายนะครับ เพราะมันจะเป็นจุดที่
อุดมสมบูรณ์ สัตว์ก็อยู่กันเป็นครอบครัว มีวงจรชีวิตมากมาย มี
ห่วงโซ่อาหารเหลือแหล่” เกือบพูดระหว่างเดินเข้าป่าลึกขึ้น

ไม่มีเสียงตอบรับอะไรจากลุงทั้งสอง พวกเขาแค่เดินตามมา
เงิบ ๆ ตลอดระยะเวลา นั้นจึงมีเพียงเสียงแมลงตีปีก
นกเค้าแมวร้องทัก และใบไม้สั่นไหวป่าไม่เงิบเหงาเท่านั้น

พวกเขาทั้งสามคนเดินผ่านต้นไม้ใหญ่นับต้นไม้ถ้าน
ผ่านทางที่เป็นทางเดินไปจนถึงทางรกร้างที่เต็มไปด้วยเถาวัลย์
และกอไม้เตี้ย ใช้มีดพรวักทางให้มุดเดินสะดวก ตบเท้าขึ้น
เขาลงห้วย เดินด้านกระแสน้ำไหลเชี่ยว จากปากฟ้าที่ประดับ
ประดาไปด้วยพระจันทร์และดวงดาว ก็กลายเป็นพระอาทิตย์ที่
ตื่นเต็มตามาแทนที่ พระอาทิตย์ค่อย ๆ เคลื่อนคล้อยตลอดทั้ง
วัน จนจวนจะหลุบหายลงไปทีระหว่างสันเขา
ระหว่างทางเก๋อซอสังเกตเห็นว่าลุงปองใช้มีดของตัวเองทำ
สัญลักษณ์ขีดบ้างกากบาทบ้างที่ลำต้นไม้หลายต้น เขาคิดว่าลุง
คงทำไว้กันหลงอีกชั้นหนึ่ง — ในขณะที่ตะวันค่อย ๆ อ้อยอิ่ง
อย่างเงิบเหงา เก๋อซอได้ยินเสียงน้ำไหล ได้กลิ่นไอดินผสมไ
น้ำชื้น ๆ ล่องลอยมาตามลมป่า

“ใกล้ถึงแล้วจะ ลุงทั้งสองไปหลบอยู่ที่ฟุ่มไม้ตรงโน้นก่อน เพื่อมี
สัตว์ป่าเราจะได้ปลอดภัย” เก๋อซอพูด ซึ่งลุงทั้งสองคนก็ทำตาม
แต่โดยดี ลุงทิดถอดกระเป๋าสะพายออกแล้ววางไว้ข้าง ๆ เขา
พับตัวอยู่ที่ฟุ่มไม้ แนบชิดกับดิน หญ้า และใบไม้ที่ร่วงโรยลงมา
ระดับประดาพื้น สักพักลุงปองก็หยิบกล่องส่องทางไกลขึ้นมา
ส่องลอดฟุ่มไม้นั้นไปที่แม่น้ำ เก๋อซอปีนขึ้นไปบนต้นไม้ สอด
ส่องว่ามีแววใครสักคนอยู่แถวนี้ไหม แต่ตั้งใจมองหาอย่างไรก็ไม่
ได้กลิ่นอายความเป็นมนุษย์อยู่ในนี้เลย เขาจึงโดดลงมาจาก
ต้นไม้ เข้าไปพับอยู่ที่ฟุ่มไม้เดียวกันกับที่ลุงทั้งสองอยู่

“ตรงนี้ไม่น่ามีใครหรอกครับลุง เราเดินหน้าต่ออีกหน่อยไหม”

เขาถาม

“เอ็งอยู่เงียบ ๆ เต็มวันก็หนีหรอก!” ลุงทิดกระซิบเสียงดู

เขาไม่เข้าใจ จึงมองตามสายตาของลุง ภาพที่ปรากฏให้เขาเห็น
คือเสือโคร่งสองตัวยืนกินน้ำอยู่ข้างธาร ตัวหนึ่งโตเต็มวัย คงจะ
เป็นแม่ อีกตัวแนบชิดอยู่ข้างกาย เป็นลูกเสี้ยวตัวน้อย ๆ กำลังโต
เก๋อซอมองด้วยความเอ็นดู กำลังจะหันมาบอกให้ลุงทั้งสอง

หมอบเงียบ ๆ เสื่อจะได้ไปตามทางของมันตอนกินน้ำเสร็จและ
ไม่ทำอะไรเรา แต่ไม่ทันไรเขาก็ได้ยินเสียงดังมาจากข้าง ๆ
'กรีก'

ลุงทิดควักปืนจากเอวมาบรรจุกระสุนอย่างเงียบเชียบ เก๋ขอ
ตกใจ พุดอะไรไม่ออกเพราะรู้แน่แล้วว่าลุงจะทำอะไรต่อไป เขา
รีบตั้งสติทันทีที่ลุงทิดขึ้นไกปืนพกเก่า ๆ ของเขา

“ลุงจะทำอะไร ที่นี่เขาไม่ยิงเสื่อ”

พุดพลางเอื้อมมือไปจับลำกระบอกปืนให้ต่ำลง แต่ก็โดนลุง
สะบัดมือและผล็อกออกไป “มึงอย่ามายุ่ง” ลุงเอื้อมไปหยิบปืนที่
หลุดจากมือมาประคองอีกครั้ง — ทว่าทันใดนั้นเอง

ปัง!!!

เสียงปืนปริศนาดังมาจากอีกฟากที่อยู่เบื้องเขาไปลิบ ๆ

၆

(တရံ)

၅၇

ด

นเสียงปิ่น เก๋อชอกีรีบฟุบตัวลงกับพงหญ้า เมฆก้อน
มหิมาก่อตัวอยู่บนฟ้า เขาอืดอืด ไม่ทันสังเกตด้วยซ้ำว่า
บรรยากาศอัปซันขึ้น ลมที่เคยพัดล่อกิ่งไผ่ไปไม้ก็แน่นิ่งเสียดี
ๆ เขากลับหายใจอย่างไม่รู้ตัว เหมือนว่ากอหญ้าอ่อนนุ่มทั้ง
หลายเกิดแข็งเป็นปูนที่พากันบีบอัดเข้ามา แน่นและแน่นขึ้นทุก
วินาที เหนือเม็ดโตผุดขึ้นตามหน้าผาก ตัวเขาเริ่มเปียกด้วย
อากาศชื้นอบอ้าวของฟ้าก่อนฝนตก

ปัง!!

เสียงกระสุนดังขึ้นอีกครั้ง เขาแทบเสียสติ ได้แต่นึกย้อนกลับไป
ช่วงก่อนรับปากมาทำงานนี้ คิดว่าถ้าเขาเลือกอีกทางจะต้องมา
หลบลี้หนีปืนกลางดงพงหญ้าแบบนี้ไหม ระหว่างคิดก็นึกถึงเงิน
สามหมื่นบาทในกระเป๋า นึกถึงเงินถุงที่ตระเตรียมให้ห้องไป
เรียนหนังสือ เป็นความนึกคิดเดียวที่ทำให้เขาสบายใจขึ้นมาได้
บ้าง เขาพยายามสงบจิตสงบใจ คิดว่าหากตัวเองไม่ได้ทำอะไร
ผิดก็ไม่จำเป็นต้องกลัว แต่หากจะลุกพรืดพราดออกไปบอกวา
ตัวเองบริสุทธิ์ก็คงจะไม่ดีแน่ เขาคิดแล้วคิดอีก คิดวนไปวนมา
บรรยากาศหนึ่งสนิทยิ่งทำให้ความคิดฟุ้งซ่านมากกว่าเดิม — คน
เมืองทางฝั่งผู้ว่าจ้างเกอชอมีคนหนึ่งที่ถูกปืนล่าโต คนนั้นคือลุง
ทิด เขาหมอบแอบหลังพุ่มไม้ถัดจากเกอชอนี้เอง มีอิเหน่ก็
บรรจุกระสุนอย่างเจียบเจียบ ยกกระบอกปืนตั้งท่าอย่างกับล่า
สัตว์ เล็งไปแถว ๆ เสียงปืนก่อนหน้า
“ลุงจะทำอะไร เจ้าหน้าที่ยังไม่ทำอะไรเราเลย ตะโกนบอกเขา
ดี ๆ ก่อน” เกอชอกระซิบข้ามพุ่มไม้หนึ่ง
“เอ็งอย่ายุ่ง มันยิงมาเอ็งไม่เห็นหรือไง” ลุงทิดชักสีหน้า

“เขายังมาเพื่อกันลุงเล็งป็นไปทางเสือ เขาไม่ได้ตั้งใจให้โดนเรา ตั้งแต่แรก เขาแค่ยิงขู่เองลุง ถ้าเราตะโกนบอกเขาดี ๆ ว่าเรา มาตามหาเพื่อนลุงที่หลงป่าเขาก็น่าจะเข้าใจกัน” เก๋ขอตอบ เขารู้ตั้งแต่แรกว่าเจ้าหน้าที่เพียงแค่อยากยิงให้โดนไม้สักต้นเพื่อ ไล่ให้เสือตกใจหนี และเพื่อเตือนเราว่าอย่าเอากระบอกปืนเล็ง ไปที่สัตว์ป่าเท่านั้นเอง เพราะถ้าเขาจะยิงเราด้วยความตั้งใจ เขายังโดนไปแล้ว

“เอ็งจะมาวุ่นวายอะไรซ้ำ ซ้ำจ้างเอ็งมาเป็นพรานนำทางล่าสัตว์ ใ้อัง.... ไม่มีหอรอกคนหาย เก๋ขอ เอ็งมันโง่ พวกเอ็งก็โง่ ถึง โดนหลอกมาลงเรือลำเดียวกัน — ถ้าเอ็งปอดแหกก็นอนแอบ ไป อย่ามาสั่งซ้ำ” ลุงทิดกระชับกระบอกปืนพาดไหล่

เก๋ขอเข้าใจในวินาทีนั้นเองว่าเขาไม่ได้ถูกพามาตามหาคนหาย อย่างที่ลุง ๆ บอก แต่เขาถูกพามาไม่ให้หลงป่าตอนล่าสัตว์ เท่านั้นเอง

หัวใจของเขากระตุก เจ้าหน้าที่กำลังเดินใกล้เข้ามาเรื่อยๆ เขา
ทำผิดเต็มประตู จะตะโกนบอกอะไรเจ้าหน้าที่ก็ได้ อย่างที่ลุง
ทิดบอก เราลงเรือลำเดียวกันแล้ว เรือที่บรรทุกแต่ความชั่วช้า
สามัญ เรือที่หากเขาารู้เสียแต่แรก เขาคงไม่เหยียบลงมา น่า
เศร้าที่ตัวจริงของเก๋ขอไม่ใช่คนที่ล่าสัตว์ทิ้ง ๆ ขว้าง ๆ ทุกคน
รู้ว่าเขาจะหาสัตว์แค่นั้นน้ำกับป่าต้นหลังบ้าน ก่อนล่ามากินเขา
จะขอปาก่อนเสมอ หากวันนี้ป้าอยากให้อะไรเขาแค่นั้น เขาก็
จะรับไว้เพียงแค่นั้น วันไหนไม่ได้ก็ไม่เป็นไร เขาจะข้ามฟากมา
แบ่งเงินซื้อเนื้อสัตว์ให้อาปากับแม่ทำกับข้าวด้วยตัวเองอยู่แล้ว
เขาไม่เคยคิดจะมาล่าสัตว์ตัวใหญ่ในป่า ตัวเล็กถ้ามันไม่ได้อยู่ใน
เขตป่าต้นตอเขาตั้งใจจะมาหาไปทำอาหารก็ไม่คิดจะล่า สัตว์
มันยังมีเวลากินของมัน เก๋ขอเองก็คิดแบบเดียวกัน คนแบบ
เขาและครอบครัวก็มีเวลาออกล่าหากินเช่นกัน เราไม่ล่าทิ้งขว้าง
ชั่วชีวิตนี้เขาไม่เคยคิดว่าจะฟุ้งพลายหอกของตนไปหาสิ่งมีชีวิต
อื่น ๆ ที่ไม่รู้ชื่อไหนอึไหน เขานึกถึงคำที่อาปาสอนขึ้นมา

‘ป่าไม่มีเจ้าของ เราไม่ใช่เจ้าของป่า’

เช่นนั้นเขาจึงเคารพป่าดูจตาเฒ่ายายเฒ่า ต้นไม้สักต้นหากจะตัดมา ยังต้องทำพิธีขอป่าอย่างดี ถ้าเขาไม่ให้ เราก็มไม่ควรจะเอาของของเขา แต่เนื่อกำลังทำผิดต่อเจตนารมณ์และความเชื่อของตนเองหรือเปล่า หากเขาไม่ได้ตั้งใจ ป่าจะยังให้อภัยและโอบกอดเขาเหมือนเดิมไหม อากับแม่ ครอบครัวของเขา น้องชายน้องสาว ตาเฒ่ายายเฒ่า ทุกคนจะยังเชื่อใจเขาอยู่ใช่ไหม

เก๋อขอเหม่อมองไปบนฟ้ามีดครีมี หูเขาเริ่มไม่ได้ยินเสียงฝีเท้าของเจ้าหน้าที่ เขากลับเหลือเกิน แม้จะหายใจก็ยังกลัวเจ้าหน้าที่จะได้ยิน แต่ยิ่งกว่าความกลัวคือความโศกการดูต่อชีวิตตัวเอง เขานึกย้อนกลับไปถึงตัวเองในเยาว์วัย ตอนหกขวบในไร่ข้าวบนภูที่อาปาเดินเท้ามา เขาจำได้แค่ว่ามีนหางไถลจากบ้านเขาพอสมควร แม่จูงมือเขา มัดข้าวปลาไว้ที่หลัง ข้างหน้าก็

มัดต่อเอาไว้ แถมหญิงแกร่งยังชอบกระซุกเทินหัว เดินทำอย่าง
ยากลำบากลัดเลาะตามป่ามาถึงภูนี้ มารับเด็กชายเล็ก ๆ อีกคน
เป็นเด็กทารกเหมือนน้องเขา

คำคืนวันนั้น พวกพะตีและเม่อกามาล้อมวงคุยกันด้วยใบหน้า
ยิ้มแย้มยินดี แต่ภายใต้ร่องรอยสุขสันต์นั้นเต็มไปด้วยความ
เศร้าสลด เกือบขอยังไม่รู้ความมากนัก จึงนั่งฟังไฟฟังเขาคุยกัน
แม่บอกว่าพะตีเอาไว้เรียกกลุง เม่อกาก็เอาไว้เรียกป่า

เมื่อไฟริ่มริบหรือจวนดับ หนึ่งในนั้นคือพะตีเลาะ หนวดยาวเครา
ขาว มีอายุมากพอจะเรียกตัวเองว่าพื่อเลาะได้แล้ว แต่ชายชรา
ไม่สนใจ จะเป็นพะตีจนอายุเก้าสิบ เขาเล่าให้อาปากับแม่ฟังว่า
เดือนที่แล้วหลานสาวของเขาเข้าไปคลอดลูกในพงไม้ เดินท่อง
แกเข้าไปคนเดียวเลย คลอดเสร็จก็หอบลูกฝ่าป่าฝ่าดงออกมา
ก่อนหน้านั้นตอนเที่ยงวันมีพายุเข้า ต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่งล้ม
เป็นต้นไม้สายสะดือของหลานเขา หลานคนที่จะคลอดในค่ำวัน
นั้นแหละ

“ลุงบอกมันแล้วว่ารอคลอดอีกวันได้ไหม แต่มันไม่เอา อยากจะคลอดวันนั้น ... ให้อเราไม่ใช่คนคลอดจะไปรู้อะไร”

“พะตีไม่อยากให้พอวคลอดเพราะลางไม่ดีนี่เอง” แม่พูดขึ้นมา พอว คงเป็นชื่อของหลานสาวคนนั้น

“ใช่ ปากเกอะญอให้ปาสายสะดือเป็นเหมือนพี่น้องร่วมสายเลือด เราสัญญาจะไม่โค่นไม้ต้นนั้นชั่วชีวิต หลานเอ๋ย ถ้าเราฝังสายสะดือไว้ หมายถึงเราเป็นเลือดเนื้อเดียวกัน ... แต่เขามาล้มตายต่อหน้านี่สิ”

ทุกคนเงยบ รวากับรู้ว่าต่อมาจะเกิดอะไรขึ้น เสียงลมหวิวพัดมาจากป่า ทว่าเสียงเหล่านั้นกลับทำให้ความเงยบงันในวงสนทนา ยิ่งสัจดกว่าเดิม

“ลุงไม่อยากให้คลอดวันนั้นเลย ฟ้าไม่เป็นใจ ผัวคนเมืองมันก็ไม่สนใจจะมาไหวผี หายไปไม่เคยกลับมาเป็นปี ๆ จะไปหวังอะไร ... เลือดผากก็ไม่มีให้พอวมันกินหลังคลอด ร่างกายก็ใช้ว่าจะแข็งแรง” พะตีเล่าต่อ

“หน้าผาไม่มีเลือดเลย คนเก็บก็หายาก เขาเอาไปขายแลกเงินหมด คนเมืองชอบฤทธิ์มัน ไม่สบายอะไรเอามาต้มน้ำกิน เข้ามาก็หายเป็นปลิดทิ้ง เจ้าหน้าที่เขาบอกให้ไปซื้อต่อที่แม่ฮ่องสอน ไอเราอยากไปแคไหนก็ไปไม่ได้ ผากเขาซื้อก็ราคาแพง ไม่มีเงินให้เขา...” แม่เอ๋อมมาจับมือพะตีเลาะ น้ำตาเริ่มหยดผะ

“พออีกวันจะเรียกมันลงมากินข้าว — พอวานะ แต่เรียกแล้วเรียกอีกก็ไม่มา ... เลยขึ้นไปดู เห็นมันนอนนิ่ง ๆ หลับไปเสียอย่างงั้น ... นั่นแหละถึงรู้ว่าหลานตาย

ตอนรู้ ... หัวใจคนเป็นลูกเหมือนโดนจุดไฟเผา มันไหม้กรรม เกรียมไปหมด” ลุงเริ่มสะอื้นบ้าง เขาแก่เหลือเกิน แก่จนทุกครั้งที่น้ำตาหยดเขาเหมือนคนแทบจะขาดใจ ร่างก็เหมือนจะสลายไปให้ได้

เก๋อขอมารู้ในอีกวันว่าทารกที่แม่มารับนั้นแหละลูกชายของหลานพะตีเลาะ เด็กคนนั้นไม่มีพ่อ แม้แต่แม่ก็มาตายในคืนที่เขาเกิด หลังจากนั้นทั้งอาปาและแม่ก็บอกว่าจะให้น้องเขาชื่อ

พอวา ซึ่งแปลว่าดอกไม้ขาว ถ้าโตมาอยากจะเป็นชื่อก็ค่อย
เปลี่ยนเอง

และเขาได้มารู้ในตอนหลังว่าแม่เขาเองก็เป็นปกากะญอ ส่วน
อาปาคือเป็นมอญ อาปาคตามใจให้แม่ตั้งชื่อเพราะแม่กับครอบครัว
ย้ายมาอยู่ด้วย เขาจึงได้ชื่อว่าเก๋อซอที่แปลว่าช่าง แม่บอกว่าวัน
หนึ่งเขาจะแข็งแกร่ง เป็นที่พึ่งพิงได้เหมือนช่างใหญ่ เขาจึง
พยายามเป็น 'เก๋อซอ' ให้ดีที่สุดเท่าที่เขาจะเป็นได้

เขาคิดถึงน้องทั้งสองของเขา พอวาโดนรังแกบ่อย แต่ก็รู้ว่าตัว
เองต้องการอะไร แต่เต๋อเกว — นอกจากเรื่องอยากเป็นเจ้าของ
หน้าที่ป่าไม้ น้องเขาก็กังไม่รู้จักตัวเองในอีกหลายเรื่อง เขาอยาก
อยู่กับน้องให้นานกว่านี้ อยากเห็นน้องสวมชุดลายพราง ดูแล
ป่าไม้และสัตว์ป่าเหมือนดูแลบ้านที่หวงแหน เห็นน้องที่มีความ
สุขจนล้นออกมาจากรอยยิ้มตอนได้ตัดผมสั้นตั้งใจ

เห็นน้องเป็นเต๋อเกว

เป็น 'สายรุ้ง' ที่แม้จะผ่านความสหัสสากรรจ์นานปีการก็ยังคง
พาดผ่านฟ้าได้อย่างสดใส...

เขาอยากอยู่ปกป้องความร่าเริงเบิกบานนั้นไม่ให้ใครมาช่วงชิง
ไป... อย่างน้อยก็นานกว่านี้

เขาช่างเป็นพี่ที่ไม่เอาไหนเลยใช่ไหม

ปัง!!

กลิ่นเขม่าควันปืนเหมือนกลิ่นมัจจุราช มันเป็นกลิ่นที่ทำให้
นึกถึงความตาย ทั้งกลิ่นและเสียงลูกปืนทำให้เขาหลุดจากภวังค์
ดีที่ยังไม่มีใครได้รับบาดเจ็บอะไร เขาเริ่มมีสติ คิดว่าเจ้าหน้าที่
เองก็คงไม่อยากยิงสวนมาหากไม่จำเป็น เขาได้ยินเสียงชาย
กลางคนตะโกนมาหลายครั้งว่าให้หยุดกันดี ๆ ก่อน เสียงคุ้นเคย
เหลือเกิน แต่นี่อย่างไรก้ไม่ออกกว่าเสียงใคร ตัวเขาเองก็

เหน้อยจะคิดเยอะ ๆ ทางฝั่งลุ่มทิดไม่ตบอะไร เพียงบรรจุก
กระสุนนัดสุดท้ายเข้ากระบอกปืน
เสียงรอกเท้าคู่หนึ่งใกล้เข้ามา เขาเซ็ดเหงื่อที่ไหลเข้าตาออก
เพ่งมองให้ชัดว่าเจ้าหน้าที่คนนั้นเป็นใคร เพราะเสียงแหบ ๆ
ของเขาช่างคุ้นเคย แต่ยังไม่ทันที่เกอชจะสังเกตให้ดีพอ
กระสุนก็บรรจุกเสร็จเสียแล้ว

ปัง!!

เสียงกระสุนนัดสุดท้ายดังขึ้นมา ลูกตะกั่วพุ่งผ่านเม็ดฝนและ
ใบไม้ที่กำลังร่วงหล่น มันผ่านมารวดเร็วและรุนแรง เสียงมันดัง
ผสานเสียงฟ้าร้อง ทว่าดังไม่สู้เสียงคำรามของป่า ป่าคำรามได้
และเสียงคำรามของป่าไม่เหมือนเสียงคำรามของฟ้าหรือของ
สัตว์ไหน ๆ

แมลงทั้งหลายร้องระงม ลมพายุที่พัดแทรกตัวไปตามป่าไผ่และ
ตาไม้ใหญ่แน่นหนาและเป็นเสียงร้องคำรามของป่า ชั่วขณะ

ฟ้าแลบสว่างแวบเดียว สะท้อนแสงสายฟ้าลงผิวตะกั่วที่วิ่งฝ่าห่า
ฝนและลมพายุ มันวิ่งฝ่าเข้ามา...

เข้ามาฝังในร่างเกอซอ ร่างที่วิ่งไปไวกว่าห้วงคิด เขาเอาตัวเข้าบัง
ลู่วัฒน์ ลู่วัฒน์นี่เองที่เป็นเจ้าหน้าที่คนนั้น
ลู่วัฒน์คนที่น้องและเขาเคารพสุดหัวใจ
น้ำเลือดผสมน้ำฝนจนพื้นหญ้าสีเขียวกลายเป็นสีแดง
เลือดเกอซอเกาะตามใบหญ้าเหมือนน้ำค้างค่า

เขาล้มลงไปชักดิ้นทันที ร่างกายกระตุก มือหงิกงอด้วยความ
ตกใจและไม่ทันตั้งตัว เขายังกอดย่ามประจำกายไว้ นิ้วเท้าของ
เขาจิกพื้น ข้างกันมีร่องเท้าตะเก๋า ๆ หลุดจากเท้า เขากระตุก
อีกสองสามทีก่อนจะนิ่งสนิทไป ท่ามกลางความตกใจของฝั่งลู่วั
ฒน์ เจ้าหน้าที่อีกสี่ห้านายวิ่งอ้อมเข้ามาถือโอกาสนี้จับกุมลู่วั
ฒน์สองคน ลู่วัฒน์ปรีเข้ามาประคองร่างเกอซอ ตะโกนเรียกเสียง
ดังสะท้านก้องไปทั้งป่าว่าตื่นเถอะหลานลู่วั —

ความตายมันก็แค่นี้เอง ไม่มีเสียงกรีดร้องของความเจ็บ
ปวด ไม่มีน้ำตา ไม่ทันได้คำนึงถึงสิ่งที่ยากทำ ไม่ทันได้บอกลา
ไม่เหมือนในหนังเรื่องไหน ๆ
ชั่วขณะสุดท้ายก่อนทุกอย่างจะดับสลาย เก๋อซอเพียงแค่คิดถึง
ครอบครัวเหลือเกิน

“แม่ เลือดออกหมดแล้ว วางเลยเดี๋ยวแต่ช่วยตัวเอง
อาปา แม่โดนมีดบาด”

หญิงวัยกลางคนเช่าอ้อน กลืนก้อนน้ำลายที่ตันคอหอยด้วยความอึดอัด เธอหน้าตาไหล น่าแปลกใจที่เธอไม่รู้สึกเจ็บปวดจากแผล มันซาไปหมดทั้งตัวเสียมากกว่า

‘แม่’

ฝนตกลงมาพร้อมเสียงลมโหยจากป่า ฟังได้เป็นคำจอนเธอหัวใจกระตุก อยู่ ๆ ก็นึกถึงลูกคนโตผู้เป็นดั่งดวงใจขึ้นมา
พายุเข้าแล้ว

ผ้าของลูกชายที่ตากไว้เริ่มเปียก

เธอหยุดหัน ยกมือข้างที่ไม่มีแผลขึ้นเช็ดหน้าตา

“พอวา หนูเก็บผ้าให้แม่หน่อยนะลูก เดี่ยวพี่เขากลับมาไม่มีอะไรสวม”

၇

(၈၈၆)

၇၆၇

เธอจะดำรงอยู่บนหน้ากระดาษของวันวาน
ในตัวอักษรจากบรรทัดสู่บรรทัดที่เราบรรจงร่วมกันเขียน
และที่นั่น
ที่สุดขอกระดาษ
เราจะยังคงอยู่ด้วยกัน
แม้ในชีวิตจริงเธอจะจากไปแล้วก็ตาม

เก๋ขอ แปลว่า ช่าง — เก๋ขอไม่ได้เป็นแค่เด็กหนุ่มที่
ถูกหลอกให้มาเป็นนายพรานนำทางพวกล่าสัตว์เถื่อน เก๋ขอ
ยังเป็นหลานของยายเฒ่าตาเฒ่า เป็นลูกชายของอาปากับแม่
เป็นพี่ชายของเต๋อเกว พี่ชายที่เธอรักและเคารพสุดหัวใจ และ
ยังเป็นหนุ่มมอญวัย 18 ที่ชาวบ้านอีกฟากของสะพานนั้นแสน
เอ็นดู

เก๋ขอไม่เคยมีความฝัน เขาไม่เคยวาดฝันอะไรไว้มากมายนัก
แต่เขาจำได้ขึ้นใจว่าน้องอยากเป็นเจ้าหน้าที่อุทยาน เขาจึง

อยากดูแลครอบครัวและส่งน้องเรียนหนังสือสูง ๆ ให้ไปทำตาม
ฝัน หากเป้าหมายสูงสุดในชีวิตถือเป็นความฝันได้ น้องและ
ครอบครัวก็คงเป็นความฝันเดียวของเขา

เก๋อซอไม่เคยมีความฝัน เขาไม่ค่อยวาดฝันอะไรไว้มากมายนัก
แต่เขามักจะวาดฝันให้คนอื่น ให้พ่อ ให้แม่ ให้ชาวมอญ และ
สูงสุดของชีวิตคือให้น้อง — เก๋อซอเป็นคนแรกในชีวิตที่เรียก
เต๋อเกวว่าน้องชาย เป็นคนแรกในชีวิตที่ปฏิบัติกับเต๋อเกว
เหมือนเขาเป็นผู้ชายคนหนึ่งจริง ๆ เป็นคนแรกในชีวิตที่ยืน
หยัดเพื่อเต๋อเกวไม่ว่าเรื่องนั้นยากจะเข้าใจแค่ไหนก็ตาม

และโดยปราศจากความฝันของตัวเอง เก๋อซอตายเมื่อวันที่ 19
เดือนพฤศจิกายน เก๋อซอตายไปแล้ว ตายไปพร้อมกับความ
ใฝ่ฝันของน้อง ๆ ตายไปพร้อมกับความหรรษาทั้งมวลจากสุด
สะพาน ตายไปพร้อมกับความหวังของพระ — หวังจะให้
พระอาจารย์สอนหนังสือมอญเด็ก ๆ

เกือบชอตตายไปแล้ว ตายเพื่อความฝันที่ไม่ใช่ของตัวเอง ทว่าท่ามกลางความโศกจากบัลย์นั้น ผู้คนมากมายไม่รู้ว่าเขาตายด้วยความยินดี ความยินดีที่อยู่ในซอกหลืบลึกที่สุดในกระเป๋าย่ามของเขา เป็นเงินก้อนหนึ่ง เงินก้อนนั้นมีมูลค่าสามหมื่นบาท

อนิจจา ราคาชีวิตบริสุทธิ์ของเขามีค่าน้อยนิดเหลือเกิน

“ไอ้เงินก้อนนั้นแต่อย่าอยากได้ แต่อย่าเอา เผอมันไปกับศพเกือบชอตเลย เผอมันไปให้หมดแล้วเอาชีวิตเกือบคืนมา”

แต่อกแวตโกนใส่อาปากับแม่ที่ยื่นย่ามเก่า ๆ ของพี่ชายตัวเองมาให้ เธอไม่สนใจจะมองมันหรือหน้าอาปากับแม่ด้วยซ้ำ เธอเพียงมองร่างไร้วิญญาณในห่อผ้าขาวที่ลู่พัฒนาหามมาถึงหน้าบ้าน ...

“พี่ชายเขาตั้งใจหามาให้ รับไว้เถอะนะ” ลุงพูด เสียงยังสั่นเครือมือของเขารับย่ามต่อมาจากแม่แล้วยื่นให้แต่อกแว มีนั้นสั้นเทาเต็มไปด้วยริ้วรอยชราและคราบโคลน

แต่เธอยังคงยืนนิ่ง รู้สึกเจ็บปวดจนหัวใจแทบระเบิด ทว่าในที่สุด ก็ยกมือสองข้างขึ้นมา แต่เธอไม่ได้ยกมารับยามจากลุง เธอยกมือขึ้นมาเพื่อตบตัวเอง หยิก ทูบตี หวังให้ความเจ็บปวดจากข้างในซึมออกมาจากรอยฟกช้ำ จากนั้นก็กรีดร้อง ใครเข้ามาห้ามก็โดนสะบัดออกไป สุดท้ายเธอก็ล้มลงไปห่อตัวอยู่ที่พื้นบ้าน ตะโกนร้องไปทั่วเฉลี่ยงว่าตื่นได้แล้วเตอเกว เอาหัวโขกกับพื้น โขกแล้วโขกอีกจนรอยช้ำเริ่มปรากฏ สายตาก็จ้องมองไปที่ห่อผ้านั้น

เหมือนแสงสว่างจากพระอาทิตย์ทั้งดวงดับสลายไป เกอซอตายไปพร้อมกับความสว่างไสวทั้งโลกของเตอเกว และในตอนที่ไม่มีการสังเกต แม่แอบหยิกท้องแขนตัวเอง เหมือนอยากตื่นจากฝันร้าย และอาปากก็ลั่นน้ำตาจนปวดหน้าอกด้วยกลัวว่าการแสดงความเศร้าของตนจะรบกวนความรู้สึกของลูกอีกคน

ถึงผู้อ่าน โปรดเชื่อเถิดว่าข้าพเจ้าไม่เคยอยากให้เรื่องราว
นี้มีร่องรอยแห่งการปลิตปลิวร่วงโรย แต่นั่นคือเรื่องปกติมิใช่
หรือ เราทุกคนพบเพื่อไม่พบ และเราไม่จำเป็นต้องยอมรับมัน
ได้ หากความตายของใครสักคนที่รักสุดหัวใจพุ่งเข้ามาแสก
กลางหน้า คำพูดทำนองว่า ‘เราทุกคนล้วนต้องตาย’ ไม่เคย
ใช้ได้ผล เราจะโกรธเกรี้ยวฟ้าดิน ขบเขี้ยวเคี้ยวฟันกับโชคชะตา
กันต่ำพวกเลวทรามที่พรากวิญญาณแสนงดงามไป

แต่หากความสูญเสียนั้นกรรมกรรม

จนแผดเผาหัวใจท่านมอดไหม้

หากเสียงกรีดร้องในทุกคำคืนยังไม่พอให้ท่านได้ประกอบ

ชิ้นส่วนที่แตกสลาย

หากความโศกอาดูรนั้นแปรเปลี่ยนเป็นยาชาขนาดแผลที่อาบ

โซลไปด้วยเลือดคลั่งควา

หากเสียงโหยหวนเจ็บปวดเจียนตายทำได้แค่เกาะเกาะความทุกข์

ระทมที่คั่งค้างของท่าน

หากไม่มีใครไต่ย็นความเจ็บแสบ

หากไม่มีใครแยแสไยดี

แต่กระนั้นที่ท่านก็ยังยืนยันจะโอบกอดชิ้นส่วนทรงจำอัน

อัปลักษณ์นั้นขึ้นมาประกอบดูอีกครั้ง

อีกครั้ง

— และอีกครั้ง

ซ้ำแล้วซ้ำเล่า

เพราะคิดว่ามันมีค่าพอให้รักษาไว้เช่นเดียวกับเต่อกว ขอเพียง

ได้จดจำชั่วยามที่เกอชอยยังอยู่ ก่อนจากนั้นจนถึงวันที่สูญสลาย

ไม่ยอมรับความจริงที่ว่าพี่ชายอำลาโลกไปแล้ว... ท่านก็จงรักให้

ตายแล้วขอขหายวิญญานไม่สมประกอบให้ปีศาจที่ดำซ้ำที่สุดใน

นรกหากมันยินดีจะซื้อ เพื่อแลกกับความสุขเจียนตายเพียงชั่ว
ครู่ที่ได้พานพบกันในทรงจำเบาบางนั้นเสีย

อย่าว่ากระนั้นเลย เพราะเต่อกวยอม เธอจะยอมทุก ๆ อย่าง
หากมีประตูที่เชื่อมสะพานไปถึงโลกที่เก๋อซอยังคงอยู่ เต่อกวยจะ
ไม่ลังเลซื้อตั๋วเดินทางใบนั้น ต่อให้มันจะแลกด้วยเลือดเนื้อหรือ
วิญญาณ — และในวันนี้ วันที่เก๋อซอไม่อยู่วันที่สิบ เต่อกวยยัง
คงคิดว่ามันเป็นฝันร้ายที่ยาวนาน

หากมีประตูที่เชื่อมสะพานไปถึงโลกที่เก๋อซอยังคงอยู่ เต่อกวยจะ
ไม่ลังเลซื้อตั๋วเดินทางใบนั้น ต่อให้มันจะแลกด้วยเลือดเนื้อหรือ
วิญญาณ...

นี่อาจเป็นเหตุผลที่ทำให้เธอวิ่งหนีมายืนอยู่ริมน้ำ หวังให้เลือด
คลั่งควาที่อาบขโลมบาดแผลนั้นเจ็บปวดมากพอจะลดทอน
ความฟกช้ำฉีกขาดในอก ความเจ็บปวดที่แผดเผาหัวใจเธอจน

กรำเกรียมไม่เหลือขึ้นดี ขึ้นส่วนแตกสลายที่ปริแยกแหวก
เหวอะจากกันชัดเจนยิ่งกว่าแผลบนท้องแขน บาดแผลที่ไร้รูป
ร่างแต่เจ็บปวดเหลือแสน หวังว่าแผลจากรอยกรีดนั้นจะลด
ความทรมานเสียให้สิ้น

ต่อแถวฟุบตัวลงกับพื้นป่า ปล่อยให้เลือดหยุดแล้วหยุดเล่าไหล
ลงมาเป็นสาย เธออยากเจอพี่เหลือเกิน ไม่ว่าจะหันมองไปทาง
ไหน ไม่ว่าจะฟังสรรพเสียงอะไรที่ป่ากระซิบ ทุกอย่างล้วนมีรอย
นิ้วมือของเกอชอเต็มไปหมด มันประทับไปทั่ว ชวนให้นึกถึงแต่
พี่ชาย และนั่นเจ็บปวดเหลือเกิน ชั่ววินาทีหนึ่งเธอนึกขึ้นมาว่า
แม้แต่กลิ่นของป่าที่หอมคลุ้งไอดินก็เหมือนกับกลิ่นของพี่ชาย
‘พ็อยู่ในนี้ไซ้ใหม่ กลับมาอยู่ในที่ที่พี่รัก’

เธอคิด น้ำตาคลอเคลือบอาบฉาบไปทั่วดวงตาสองข้าง น้ำตา
นั้นถูกกลืนออกมาจากความเจ็บปวด เสมือนว่าความเจ็บปวด
ทั้งหลายที่ประเดประดังจากการตายของพี่ชายเกิดอัดแน่นใน
อก มันจึงหาทางหนีออกมา ทว่าหนีออกมาจากทั้งน้ำตาและ

บาดแผลก็ยังไม่พอ ความเจ็บปวดไม่เคยลดน้อยลง และเธอก็ไม่
แน่ใจว่ามันจะลดลงได้ไหมในชีวิตนี้

เธอเริ่มหุ้อือ ไม่ได้ยินเสียงแมลง เสียงลม แม้แต่เสียงน้ำไหล
ดวงตาพร่ามัว เตอเกวเวียนหัวเหลือเกิน เธอร้องไห้แทบขาดใจ
แต่ก็ยังร้องไห้ได้อีก เธอกรีดท้องแขนจนไม่เหลือพื้นที่ให้แผล
ผสานกัน แต่ก็ยังไม่หยุดกรีด เธอคิดถึงพี่ชาย คิดถึงยิ่งกว่าตัว
เอง คิดถึงยิ่งกว่าสิ่งไหน ๆ

‘อยากเจอเกอซอเหลือเกิน’

เธอค่อย ๆ หลับตาลง กลิ่นปายังชวนให้นึกถึงพี่ชาย ความมืด
จากเปลือกตาค่อย ๆ เข้ามาแทนที่ลำแสงทองของพระอาทิตย์ที่
ส่องแทรกแหวกตัวผ่านช่องว่างระหว่างใบไม้ ... และในที่สุดเธอ
ก็สลบไป

“แต่เอว ต้องหมุนแบบนี้ น่องหมุนแบบนี้จะไปตกได้สักตัวยัง
ไฉไล”

พี่เก๋ขอ... พี่เก๋ขอจริง ๆ

แต่เอวค่อย ๆ ลืมตา ปรับให้มองชัดขึ้นท่ามกลางแสงสว่างจ้า
ของพระอาทิตย์ เธอขยี้ตาตัวเองแรง ๆ — มองไปที่ท้องแขน
ไม่มีแผลแล้ว ไม่เจ็บสักจุด และที่สำคัญข้างหน้าก็เป็นว่างเก๋
ขอจริง ๆ เธอเอื้อมมือไปจับไหล่พี่ชาย เป็นพี่ชายของเธอตัว
เป็น ๆ

นี่เธอตายแล้วหรือ

เมื่อมองผ่านหลังพี่ชายออกไปก็เห็นแสงวาบทาบทับผิวน้ำ
เหมือนเพชรพลอย ลมเอื่อย ๆ กับแดดอุ่น ๆ โลมเสียไปทั่ว

พื้นที่ กลิ่นของป่าเป็นกลิ่นเดียวกันกับกลิ่นของพี่ชาย — เธอไม่
นึกอยากแยกมันออกจากกัน ด้วยว่าเธอไม่เคยเห็นความต่าง
ของมัน

เตอเกวหลับตา จะบอกว่ามีความสุขก็บอกไม่ถูก หรือจะพูดว่า
เศร้าเสียใจ มันก็ไม่ใช่เช่นกัน เธอไม่รู้ว่าความรู้สึกแบบนี้คือ
อะไร แต่มีสิ่งหนึ่งที่เธอมั่นใจ คือเธอรู้สึกโล่งอกที่ได้เห็นหน้าพี่
ชายอีกครั้งหนึ่ง

นี่เป็นสิ่งที่เธอต้องการมาโดยตลอดหรือเปล่า

หากไม่ใช่การพยายามยอมรับว่าพี่ชายตายจากเธอไปแล้วให้ได้
แต่จริง ๆ เป็นการได้เจอพี่ชายอีกครั้งหนึ่งเพื่อพูดคุยบางอย่างกับ
เขา หรือเพื่อให้เขาสอนบทเรียนชีวิตอีกสักบทให้เธอ... บางที
เธออาจต้องการเพียงแค่นี้ แต่มันก็คือความเห็นแก่ตัวที่ต้องการ
ดึงเขากลับมาจากอ้อมกอดของเทวดาไม่ใช่หรือ ในเมื่อวิญญูณ
ของเขางดงามถึงเพียงนั้น

“วันนี้ยังไม่ได้เลยสักตัว เต็มวาอาปากับแม่ไม่มีข้าวกินนะ”

เก๋อซออี้ม ทำท่าหวัดเบ็ดเบา ๆ หนึ่งที่แล้วหมุนคันเบ็ด ไม่นาน ก็ไปปลามาหนึ่งตัว เธอไม่ได้ตอบอะไรพี่ชาย เพียงแค่นอนมอง เขาอยู่แบบนั้น จนตะวันค่อย ๆ ลับฟ้า จนถึงเก็บปลาเพิ่มขึ้นมา
พูน

“น้องเคยตกปลาเก่งกว่านี่ พี่ไม่อยู่แป๊บเดียวก็ลืมวิธีไปแล้ว
หรือ” เก๋อซอหันมาถามเธอ เขาเอามือถอยออกมาจากคันเบ็ด แล้วใช้มันบังแดดอ่อน ๆ ให้น้องสาวแทน “อย่ากังวลนักสิ รู้ใช่ไหม
ใหม่ว่าพี่อยู่ด้วยเสมออันนั้นแหละ” เขาพูดเสียงอ่อนโยนพร้อมส่ง
ยิ้มกว้างให้น้องสาว —

ช่วงขณะนั้น เธอได้เข้าใจว่าแท้จริงความคิดถึงทรงพลัง
ขนาดไหน ก็ตอนที่มันกระชากบาดแผลและความเจ็บปวด
ทั้งหมดที่เคยปรากฏขึ้นมาเป็นรูปธรรมออกไปเสียสิ้น... เพียง
แค่ได้เห็นหน้าพี่ชายอีกครั้งหนึ่งเท่านั้นเอง น้ำตาก็หยุดไหล
บาดแผลก็หายไป ความเจ็บปวดมลายสิ้น เธอไม่ได้ต้องการทั้ง
การได้พูดคุยกับพี่ชายอีกครั้ง หรือการให้พี่ชายสอนบทเรียน

ต่าง ๆ... เธอไม่ต้องการแม้แต่ความรู้สึกที่ต้องยอมรับให้ได้ว่า
สูญเสียพี่ชายไปแล้ว

“เข้าใจแล้วใช่ไหม พี่รอดูความสำเร็จของเต๋อนะ ต้องรักอาปาและ
แม่มาก ๆ ด้วย ถึงพวกเขาจะไม่ค่อยแสดงออก แต่เชื่อพี่เถอะ
ว่าเขาก็เจ็บปวดไม่ต่างกัน” พี่ชายหันมามี้อีกครั้ง เป็นรอยยิ้ม
ที่เลื่อนลงและหายไปพร้อมกับดวงตะวันที่กำลังลับขอบฟ้าพอดี

“ทำไมทำแบบนี้ลูก จะให้แม่เสียไปที่เดียวสองคนหรือไง
หัวใจแม่มันรับไม่ไหว ให้แม่ตายก่อนไม่ได้เหรอ” เต๋อเกวถูก

ปลูกด้วยเสียงสะอื้นให้ดังระงมก้องป่า และแรงเขย่าจนตัวโยน
เมื่อลืมหูลืมตามาก็เจอแม่อยู่ข้าง ๆ ร้องไห้จนร่างจะแหลกสลาย

“ขอโทษนะแม่... เต๋อขอโทษ” เธอเริ่มร้องไห้บ้าง มือข้างหนึ่งก็
ยกมาจับมือแม่ เธอเริ่มเข้าใจแล้วว่าพี่ชายอยากบอกอะไรเธอ
บ้าง เขาไม่ได้อยากให้เธอมาฉิวเสียใจเรื่องเขา

เก๋อซอกก็คือเก๋อซอ คือช่างที่เป็นผู้นำ คือลูกของอาปากับแม่ คือ
หลานของตาเฒ่ายายเฒ่า... คือพี่ชายของเธอและพอวา การ
สูญเสียครั้งนี้ทำให้เธอเสียสูญเสีย... รวมถึงสิ่งที่รอยร้าวแหลกแตก
สลายของตัวเองอย่างไม่ไยดี — เธอลืมหูลืมใจและให้ความสำคัญ
กับคนที่ยังอยู่และรักเธอ เธอจำไม่ได้ว่ากินข้าวพร้อมแม่กับอา
ปาค้างสุดท้ายเมื่อไหร่ ความรู้สึกอ่อนนุ่มของผิวหนังยายยามได้
กอดแนบซอกก็ลืมหูลืมไปหมด แม้แต่การได้พูดคุยกับพอวาเพื่อน
สนิท เธอก็จำมันไม่ได้เสียแล้ว

“หนูขอโทษนะแม่... หนูจะไม่ทำอีกแล้ว” เธอสะอื้น ไม่เคยเห็น
แม่ร้องไห้มาก่อน เพราะแม่ที่เธอเห็นมาตลอดคือหญิงสาวที่เข้ม
แข็งตลอดเวลา

แม่มองหน้าเธอแล้วยิ้ม ยกมือเช็ดน้ำตาให้ลูกสาว ขณะที่น้ำตา
ของตัวเองยังไม่ไหลอาบเลอะเทอะไปทั่วหน้า — แม่ไม่ได้ตอบ
อะไร เพียงโน้มตัวลงมาโอบกอดเธอ ปล່อยให้น้ำตาและเสียง
หัวใจของตัวเองผสมกันไปกับของลูกสาว หวังจะเยียวยา
แก้ปวดดวงใจ... สักพักก็เอนตัวลงไปนอนข้าง ๆ ลูก มอง
ดวงตาวนบทยอดไม้ด้วยกัน แขนที่เป็นแผลแม่ก็เคี้ยวสมุนไพรรักษา
ให้แล้ว และตอนนี้ก็จับมือข้างนั้นของลูกสาวอย่างทะนุถนอม

“เจอหลานใหม่ ไปหาฝั่งโน้นไม่เจอ!” จู๋ ๆ ก็มีเสียงยายเฒ่า
ตะโกนมา

“แม่ หนูบอกยายแล้วว่าเต๊อแก้วต้องอยู่ที่นี้แหละแต่ยายไม่เชื่อ!”

เสียงพอวาตะโกนแทรกมาบ้าง

“ไม่ใช่ไม่เชื่อ แต่ยายคิดว่าต้องหาให้ทั่วป่าเฉย ๆ!”

แม่กับเต๋อเกวยี้มออกมาพร้อมกัน ทั้งสองค่อย ๆ ลุกขึ้นนั่ง เห็น
พอวาก็พยุงยายเฒ่าตาเฒ่ามา อาปาก็ค่อยจุดตะเกียงส่องทาง
เต๋อเกวยี้มได้ยินเสียงทั้งสี่คุยกัน แสงไฟสั้มสว่างวาบอยู่ลิบ ๆ —
เธอได้รู้ว่าความรักของคนรอบข้างนั้นมีมากมายพร้อมแบ่งปัน
ให้เธอขนาดไหน ก็ตอนที่เธอแตกสลายไม่มีชิ้นดี

ทั้งหกคนโอบกอดกันกลางป่า

ทั้งหกคน และอาจจะบวกรีกหนึ่งดวง

“อย่ากังวลนักสิ ฐู่ไฉ่มี๊ว่าพี่อยู่ด้วยเสมอแน่แหละ”

ขอบคุณนะเก๋อซอ

สิ่งที่พี่ให้กับน้องมีค่าเหลือเกิน

เล่นสนุกด้วยกันก็ในป่านี้

สอนบทเรียนครั้งแรกก็ในป่านี้

มอบความหมายของการมีชีวิตอยู่ให้ตัวตนของน้องก็ในป่านี้

“ขอบคุณที่ตั้งใจให้หนูเกิดมา ขอบคุณที่ตั้งใจรักหนูอย่างถึงที่สุด
นะคะ” เต๋อเกวบอกพ่อกับแม่

ดวงวิญญาณทั้งเจ็ดดวงโอบกอดกันเป็นอันหนึ่งอัน
เดียว ท่ามกลางเสียงแม่น้ำไหลและเสียงลมที่ลือไปตามกิ่งไผ่
ใบไม้ของป่ายามค่ำคืน

๓

(๓๐๓)

แปด

“

เอ็งไปเอาศพเข้าบ้าน เขาถือกันว่ามันไม่ดี”

“เออซิ เก๋อซอมันตายในป่า ใครเขาเอาศพที่ตายนอกบ้านมาเข้าบ้าน มันไม่มงคล”

“ตายนอกบ้าน ตายโหงโขน เขาไม่ให้เผา เอ็งก็จะมาเผาให้ได้ กองฟอนมันทำชวยแน่” เสียงลุงป้าน้ำอาซุบชิบนิินทากันหน้า โลงของเก๋อซอ พวกเขาไม่ใช่ญาติสนิทมิตรสหายอะไร เพียงแค่เป็นผู้คนในหมู่บ้านที่รู้จักกันผิวเผิน พอได้ข่าวการตายอันน่าเศร้าของเด็กหนุ่มก็พากันหอบข้าวปลาอาหารมาให้ ยิ่งได้รู้ว่าการตายนั้นไม่ธรรมดา และครอบครัวนี้ยังทำตัวผิดขนบธรรมเนียมของชาวมอญก็ยิ่งได้เรื่องมาเล่าสู่กันฟังเพิ่มขึ้น

ชาวมอญนั้นถือว่าการตายแบบผิดธรรมชาติ หรือไม่ได้ชราตาย เป็นการตายที่ไม่ดี แม้การตายที่ไปตายอยู่นอกบ้านก็ไม่ควร ดึงดันเอาศพเข้าบ้านเพราะจะไม่เป็นมงคล ชาวมอญนั้นเชื่อและ ยึดถือเรื่องนี้จากตำรามอญโลกสมมุติมาอย่างยาวนาน ทั้งยังส่ง ต่อกันมาอย่างเคร่งครัด ศพที่ตายนอกบ้านจะต้องเอาไปฝัง ไม่ ควรเอาไปเผาโดยเด็ดขาด

“มึงจะเป็นเตี๊อดเป็นร้อนอะไร มึงไม่ใช่พ่อใช่แม่มันสักหน่อย มึง อยู่หรือไงในบ้านนี้ ที่ไม่มงคลก็เห็นมีแต่ปากมึงนี่แหละ” ยาย เฒ่าตะโกนด้วยอารมณ์ฉุนจัด น้ำหนักสีแดงกระเด็นกระดอน ออกมาหลายหยด

หญิงชราต้องใช้หัวใจอันอ่อนล้าชราภาพนั้นแบกรับทั้งน้ำตาและ ความโกรธเกรี้ยว ทุกความรู้สึกประเดประดังเข้ามาบดขยี้เธอ จนแตกสลายนับครั้งไม่ถ้วน แต่เมื่อผ่านมาร้อนมากหนาวจน เป็นไม้แก่น เธอก็เริ่มเข้าใจว่าการทุบออกกรี๊ดร้อง กนด่าฟ้าดิน มัน ไม่ได้ทำให้ความเจ็บปวดของลูกหลานบรรเทาลง มีแต่จะ

พอกพูนขึ้น แม้เธอจะไม่ได้เป็นหัวหน้าครอบครัวแล้ว แต่เธอยัง
ต้องเป็นยายเฒ่าผู้นำทางจิตวิญญาณของลูกหลานในบ้านนี้อยู่
และเธอมั่นใจเหลือเกินว่าเธอได้หย่อนเมล็ดพันธุ์แห่งจิต
วิญญาณที่ดีให้กับทุกคนในบ้านจนมันเติบโตและงอกงามด้วย
ปุ๋ยที่เรียกว่าการกระทำดีที่พวกเขาสั่งสมกันเอง เธอจึงเจ็บปวด
ไม่แพ้ใครที่หลานตาย แต่กลับต้องปกปิดมันไว้และทำเหมือนรับ
ได้กับความไม่เที่ยงของชีวิต

แต่ทำไมหนอ ทำไมยายไม่ตายก่อนหลาน ถ้าแลกชีวิตกันได้
ยายคงยินดีก้าวขาไปหายมบาลเอง —

ความกลัวที่สุดของการย่างเข้าวัยชรา ไม่ใช่กลัวตาย หรือกลัว
โรคภัย ใครเล่าจะรู้ว่าแท้จริงความกลัวนั้นคือกลัวได้ตายที่หลัง
ลูกหลาน

“ไถ่ยาย เราก็แค่หวัง ไม่ได้มีเจตนาร้ายอะไรเลยนะ” นำผู้หญิง
คนหนึ่งพูดขึ้น ดวงหน้าของเธอชื่อจริง ๆ จนยายรู้ตัวว่าตนเอง

เริ่มฉุนเฉียวจนเอาไม่อยู่ เต๋อเกวที่มองดูสถานการณ์มาสักพักก็
วิ่งมานั่งข้างยาย ส่วนพอวาก็วิ่งไปนั่งอีกฝั่ง

“กินข้าวกันได้แล้วจะพี่ ๆ น้อง ๆ เดี่ยวเย็นหมด มากินกันหน้า
บ้านนะจ๊ะ ปลูกเสร็จไว้แล้ว” แม่พูดเสร็จก็หิ้วหม้อข้าวหิ้วหม้อแกง
ออกเดินนำไป อาปากก็ชักชวนให้ทุกคนเดินตาม

เมื่อในบ้านไม่เหลือใคร หน้าโคงของเก๋อซอจึงมีเพียงยายและ
หลานทั้งสอง เต๋อเกวเห็นคนออกไปหมดก็ได้ที่กุมมือชราของ
ยาย เธอเขยิบตัวขึ้นชันเข้าแล้วกระซิบข้างหูยายเฒ่าอยู่นาน
สองนาน พอวาเห็นว่าสองคนคุยความลับกันก็วิ่งออกไปเด็ด
ดอกไม้ในป่าต้น จะมาวางหน้าโคงเก๋อซอ ปล่อยให้ทั้งคู่ได้คุยกัน
ตามประสายายหลาน

— คุยกันด้วยบทสนทนาที่มีเพียงเต๋อเกวและยายเท่านั้นที่รู้

เยื้องย่างเข้าเวลาย่ำค่ำ ป่าสงบยิ่งสงบกว่าเดิม กลาง
คืนมืดกว่าทุกครั้ง มันดำสนิทเพราะไม่มีแสงตะเกียงหรือคบไฟ

ของเก๋อซอ ไม่มีเสียงเจื้อยแจ้วของเด็กชายผู้จากไป ไม่มีเสียง
พุดคุยของปา ไบไม้ทุกไบตั้งใจร่วงหล่นอย่างเงียบเชียบที่สุด ไม่
ว่าจะเสียงเสียดสีกันของปีกแมลง หรือเสียงพริ้วไหวของยอดไม้
ก็เบาเสียงจนไม่ได้ยิน พระจันทร์คืนนี้ก็หงอยเหงาเกินกว่าจะโผล่
ออกมาทักทาย หลบอยู่หลังเมฆอีมครีมนฟ้าที่เป็นสีแดง

กลางคืนที่ฟ้าแดง คือกลางคืนที่ฝนจวนตก — เต๋อเกว๋นั้งบน
เฉลียง มองเลยยอดไม้ขึ้นไปบนฟ้า เวลาที่ปกติพี่ชายคงหอบ
ปลากลั้มมาเต็มถึง แต่วันนี้เงียบเชียบ ทุกอย่างมันเงียบเหงา
เธอรู้ตัวแล้วว่าไม่จำเป็นต้องรีบยอมรับให้ได้ว่าพี่ชายจากไป
เพียงแค่นี้ก็ถึงเขาในด้านที่ไม่ทำให้เธอและครอบครัวต้องเจ็บ
ปวดอีกก็พอ

เธอหันกลับมามองโรงศพของเก๋อซอ มองเบ็ด มองแห มองถัง
เก็บปลา มองไปรอบบ้านที่ไร้ชีวิตชีวาของพี่ชายด้วยความ
คิดถึง — เสี้ยววินาทีหนึ่งที่เมฆก้อนมหึมาเคลื่อนตัวอ้อยอิ่ง
แยกจากกัน แสงจันทร์นั้นได้ที่ส่องสีนวลสว่างลงมาที่ซอก

กำแพงข้างประตูห้องนอนเธอ รูปร่างกำแพงที่ถูกปิดไว้ลวก ๆ มี
หุ่ยามประจำกายพี่ชายโผล่ออกมา

ต่อแถวยืนพื้น ลูกขึ้นเดินไปแกะฝากำแพงออก ล้วงเข้าไป
ประคองย่ำมน้อยอย่างเบามือราวกับกลัวว่ามันจะสลายไป ขึ้น
ส่วนสุดท้ายของพี่ชายที่เต็มไปด้วยความรักและหวังใย แม้มล
หายใจสุดท้ายก็อยู่ในยามใบนี้ ย่ำมราคาไม่กี่บาทที่ตอนนั้นเธอ
หวงแหนสุดหัวใจ

เธอเปิดย่ำมออก ในนั้นยังมีถุงเงินอยู่ มีมีดพร้าในช่องของพี่
ชาย ไฟแช็คก็ยังคงอยู่ ทุกอย่างยังคงอยู่ จะมีแค่เพียงชีวิตเจ้าของ
สมบัติเหล่านี้เท่านั้นเองที่หายไป — น้ำตาหยดแล้วหยดเล่าเริ่ม
ไหล แต่คราวนี้น้ำตาพวกนั้นมันเต็มไปด้วยความรู้สึกขอบคุณ
น้ำตาเป็นสิ่งที่มีความหมายและเอ่อล้นได้ในทุกความรู้สึก มันน่าแปลก
ใจ แต่ในทำนองเดียวกันก็พิเศษกว่าสิ่งไหน พระอาจารย์ที่วัด
เคยบอกว่าน้ำตาเป็นสิ่งที่มีความหมาย หากเอาน้ำตาจากทุกชาติที่เรา
เกิดมารวมกัน เราจะได้มหาสมุทรใหญ่ ๆ สักหนึ่งมหาสมุทร

ตอนนั้นต่อแถวฟังแล้วก็ไม่อยากจะเชื่อ แต่ตอนนี้เธอคิดว่า
คงจะจริงกรรมัง

เธอคอยถามแนบ รับรู้ได้ถึงอ้อมกอดสุดท้ายของพี่ชาย ต่อแถว
ไม่เคยรู้มาก่อนว่าคนเราสามารถยิ้มไปพร้อมกับปล่อยให้ น้ำตา
ไหลได้จนถึงตอนนี้... ตอนที่เธอต้องยืนกอดข้อมของพี่ชายด้วย
ความรู้สึกปีติผสมกับความอาลัย

คนคนหนึ่งจะมีหลายความรู้สึกดีกันข้างในก็ไม่ใช่ไรเลย
การได้เรียนรู้อันนั้นทำให้เธอโตขึ้นมากกว่าเดิม และยิ่งเติมเชื้อ
ไฟให้ความฝันของเธอลุกโชน

“น้องจะไม่ทำให้ผิดหวังนะเก๋ขอ”

เธอปล่อยให้เสียงกระซิบหยาดหยดลงดินไปพร้อมกับฝนเม็ด
แรกที่ตกลงมาจากฟ้า ไม่นานฝนเม็ดแล้วเม็ดเล่าก็ร่วงหล่นลง
มา รวากับจะชะล้างความโศกจาบัลย์ทั้งมวลของโลกนี้ทิ้งไป
โลกในนัยน์ตาต่อแถว

เช้าแล้ว แสงแดดสีทองอาบโซโลมทั่วยอดไม้ในป่าใหญ่
มันสาดส่องลงมาตามช่องว่างระหว่างใบ ซึมซาบทาบทับลงผืน
ดินที่ยังชื้นเปียกด้วยพายุลูกเมื่อคืน เต่อแถวถือจอบขุดอยู่หน้า
ป่าหลังบ้าน มองออกไปไกล ๆ ในป่ากว้าง สักพักก็กลับมามอง
ต้นกล้วยของพี่ชาย มันยังยืนต้นอย่างเงียบสงบข้างต้นอื่น ได้
ต้นมะขามมีกระถงใบตองที่น้ำขัง เธอไม่เคยสนใจจะสังเกตุสิ่ง
เหล่านี้เลย จนวันที่สิ่งธรรมดาพวกนี้ทิ้งกลิ่นอายของพี่ชายให้
เธอได้นึกถึง

“เต่อแถว” เสียงยายเฒ่าเรียกจากข้าง ๆ ทำให้เธอหลุดจาก
ความคะเน็งถึงเก่อขอ อาปากับแม่ช่วยกันอุ้มห่อผ้าขาวที่มีศพพี่
ชาย อุ้มหัวท้าย พอวาก็ชอบดอกไม้เต็มกำมือ สะพายย่ามที่
เต็มไปด้วยขนมห่อใบตอง

“ยายไปบอกพระที่วัดแล้ว... พวกเขายากมาด้วยนะลูก”

ต่อแถวฝ้าสังเกตสิ่งรอบกายตลอดช่วงเช้าจนไม่ทันได้ยินเสียง
ผีท่ามากมายข้างหลัง เธอหันไป เห็นลุงพัฒน์ถือจอบขุด ตาพร
ก็หัวเราะรูปเทียน ไทและแม่หอบดอกไม้ที่บรรจุเสียบไม้ลวกชี่
บาง ๆ เป็นไม้มาลัยมอญ มีทั้งกสิบกุหลาบมอญ ดอกรักเร่ มะลิ
ชบา ลุงป้าหน้าอาหลายคนหอบของใส่ย่ามมา บางคนก็มัดไฟล์
หลังในผ้าขาวม้า หน้าสุดมีพระอาจารย์ยืนเท้าเปล่า กุมมืออย่าง
สงบ ทุกคนยิ้มบาง ๆ ให้ต่อแถว — ไม่นานก็มีลุง ๆ วิ่งมาช่วย
อุ้มเก้อขอพาดไหล่หลายคน เสร็จก็พากันเดินเรียงแถวเข้าป่า
ให้พระอาจารย์เดินนำหน้าคอยสวดมนต์เรียกพี่ชาย ไทและแม่
ไปรดดอกไม้ไปตามทาง พอวาก็วิ่งมาช่วยอีกคน รูปเทียน
เครื่องหอมถูกจุดเรียก ส่งกลิ่นคละคลุ้งกลบกลิ่นป่าและกลิ่นเนา
ของพี่ชายสิ้น

เมื่อถึงริมน้ำที่พี่ชายชอบมาตกปลา ทุกคนก็หยุดเดิน อาปาอุ้ม
ร่างเก้อขอไปวางข้าง ๆ ต้นไม้ใหญ่ที่เขาชอบป็นอาหนู่นี้ขึ้นไป
ฝาก มองขึ้นไปยังเห็นแพกล้วยจวนพังอยู่

แต่เอกราเริ่มร้องไห้อีกครั้งอย่างกลั้นไม่ไหว ใจหล่นลงตาตุ่มยาม
ทุกคนเริ่มช่วยกันขุดหลุม — เป็นเช่นนั้นเอง ทุกคนช่วยกันขุด
หลุมเพื่อจะฝังเก๋อซอใต้ต้นไม้ที่เขารัก แม่บอกว่าจริง ๆ ตอน
เก๋อซอเกิด แม่ก็แอบเอาสายสะดือมาฝังไว้ที่ใต้ต้นไม้ต้นนี้
เหมือนกัน อาจจะเพราะแบบนี้ เก๋อซอจึงสนิทสนมรักใคร่ไม่
ใหญ่ต้นนี้เหลือเกิน และตอนนี้เขาก็เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
กับผืนป่าที่เขารักด้วย — การให้เก๋อซอถูกฝังในผืนดินที่เขารัก
คือสิ่งที่เอกรากระซิบบอกยายเมื่อวาน และเป็นความคิดที่ยาย
เฒ่าเห็นดีเห็นงามด้วยสุดหัวใจ

แม้ในครั้งแรกใคร ๆ จะคิดว่ามันเป็นความเห็นที่ไม่ได้เรื่อง
เพราะมันผิดขนบธรรมเนียมของชาวมอญโดยสิ้นเชิง แต่เมื่อ
เห็นยายเฒ่าและแม่หนักแน่น ทุกคนก็อยากมาช่วยด้วยตัวเอง
จากสามสี่คน เพิ่มมาเป็นห้า หก เจ็ด และเพิ่มมาจนล้นป่า ชีวิต
เก๋อซอเต็มไปด้วยผู้คนที่รักเขา และความเศร้าต่อกรจากไปก็
มากมายเหลือแหล่

จอบถูกปักและขุดไปเรื่อย ๆ ยิ่งลึกลงไปจากหน้าดิน
มากเท่าไร ก็ยิ่งทำให้เธอรู้สึกว่าการบอกลาที่แท้จริงมันใกล้
เข้ามามากขึ้น ชั่วขณะหนึ่งเธออยากให้พี่ชายฟื้นขึ้นมาจริง ๆ
แต่เธอก็ทำเพียงตั้งหน้าตั้งตาขุดพร้อมกับเอาแขนเสื้อเช็ดหน้าตา
ที่หลังไหลออกมาเท่านั้น

เมื่อหลุมลึกได้ที่ อากับแม่ก็แกะห่อผ้าขาวออกแล้วช่วยกัน
อุ้มร่างเก๋อชวางลงในหลุมอย่างเบามือ แม่ก้มลงกระซิบข้างหู
ลูกชายว่าแม่รักและชอบใจหนูที่สุด ขอขอบคุณที่เกิดมาเป็น
ลูกชายแม่ ก่อนจะลุกขึ้นแล้วช่วยกันกลบฝังต่อ

เสียงสะอื้นดังคลอไปกับเสียงดินที่ร่วงลงสู่ดิน การบอกลานั้น
ยากลำบาก แต่ก็เป็นเรื่องที่เราหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทุกคนจำใจโปรย
ดอกไม้ลงในหลุมพร้อมกับดินกลบ ขนมาก็ถูกวางไว้มากมาย
หน้าดินไม่ใหญ่

‘เก๋อชอ ผู้คนเฝ้าแน่นและอบอุ่นเหลือเกิน

การบอกลามันยากลำบาก

โดยเฉพาะการบอกครั้งสุดท้าย พี่ว่าใหม่'

เก๋ขอถูกฝังโดยสมบุรณ์แบบ การจากลาจบสิ้นอย่าง
แท้จริง ครึ่งสุดท้ายมาถึงแล้ว และมันก็ไม่ได้ทำใจง่ายขึ้นจาก
ครั้งแรกเลย ทุกคนค่อย ๆ ทอยกลับเป็นแถวเดียว เต๋อเก๋ขอ
อยู่ในป่าต่ออีกหน่อยตอนที่ครอบครัวพากันเดินกลับ แม่ลูบหัว
เธอหนึ่งทีก่อนเดินตามอาปาไป เธอนั่งข้างหลุมพี่ชาย มอง
ดอกไม้และขนมที่ชาวบ้านเอามาให้ คิดว่าน่าเศร้าขนาดไหนที่
เก๋ขอได้ของแสนอร่อยตอนเขาอยู่กินมันไม่ได้อีกแล้ว คิดว่าทุก
ครั้งที่มีขนมในมือ เธอน่าจะยึดเยียดให้พี่ชายกินเยอะ ๆ แทนที่
จะยอมเชื่อว่าพี่ชายไม่ได้อยากกิน

ไปไม้ร่วงลงมา พายุเมื่อคืนเหมือนมาเพื่อบอกลาฤดูกาลของตัวเอง
เอง ฝนลาฟ้าไปไวกว่าที่คิด ลมหนาวพัดมาแตะยอดไม้และผิว
กายให้สั่นสะท้าน ความหนาวจะกัดกินมากกว่าผิวกายหากมี
ความเหงาและความเศร้ารวมอยู่ด้วย

‘ผ่านมادت้วยกันตั้ง 12 นหนาว

ใครจะคิดว่าหนาวสุดท้ายจะเป็นหนาวที่ 13’

เหมันต์ฤดูไม่ได้แค่หอบเอาแต่ความสว่างไสวของพระอาทิตย์
หรือความสดใสบอบอุ่มของป่าไม้ไป แต่มันยังช่วยหอบเอาความ
หวังและขวัญกำลังใจที่พี่ชายฝากไว้ให้กลับมาสู่ต่อแถวด้วย —

เธอยันตัวขึ้นมาหนึ่ง ก้มลงดูยี่ห้อของในยาม ไม่นานก็หยิบ
ไฟแช็กและมีดพรวดของพี่ชายมาวางไว้ข้างกายเขา “ไปแล้วนะ
พี่” พุดจบก็ลุกขึ้นยืน โบกมือลาหลุมศพพี่ชาย โบกมือลาแพ
กล้วย ก่อนเดินจากมา เธอหันกลับไปโบกมือลาป่าไม้และสาย
ธารที่หวงแหน

“ถ้าเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้เมื่อไหร่ ต่อจะกลับมาดูแลนะ”

พุดจบก็เดินจากไป ปล่อยให้เสียงใบไม้ไหว เสียงน้ำใสไหล
อ้อยอิ่ง และเสียงกระซิบเบา ๆ ของป่าฤดูหนาวส่งเธอกลับบ้าน

๔
(๓๐๐)

เก้า
บทส่งท้าย

๓ ดูหนาวที่สะพานมอญเป็นฤดูที่สนุกสนานและมีสีสันที่สุด
อากาศเย็นสบายทำให้นักท่องเที่ยวอยากมาเที่ยวกันในช่วงนี้
มากกว่าช่วงฤดูฝนที่เฉอะแฉะ หรือฤดูร้อนที่แดดจ้า อีกทั้งยัง
ทำให้ชุดมอญสวย ๆ ยิ่งสวยขึ้นไปอีกเมื่อมองผ่านม่านหมอก
พ่อค้าแม่ขายจะได้กำไรงาม ไม่ว่าจะขายขนม ผ้าถุง ผ้าโสร่ง
ผ้าบางคลุมไหล่ หรือชุดจิ้งโก้ตามสมัย
เด็ก ๆ ที่มาถือแป้งทานาคาคอยปะพวงแก้มให้ผู้คนที่ต่างถิ่นเป็น
รูปดอกไม้ก็จะได้ทุนการศึกษาไปด้วย

พระมอญต้องออกบิณฑบาตหลายรูป เพราะมีผู้ใฝ่ใจศรัทธา
อยากตักบาตรกันมากมายจนเดินรอบเตียวไม่พอ สะพานไม้ที่

เชื่อมสายใยระหว่างชุมชนไทยและชุมชนมอญยังคงแข็งแรงและมีแต่จะทนทานมากขึ้นไปอีกในทุก ๆ ปี ผ่านการตั้งใจทำนุบำรุงของทุกภาคส่วน บรรยากาศอีกฟากของสะพานที่เต็มไปด้วยบ้านมอญนั้นสวยอย่าบอกใคร ตามถนนแคบจะเนืองแน่นไปด้วยผู้คน ตรอกซอยต่าง ๆ ถูกโอบอุ้มด้วยไอหมอก ภายใต้อุณหภูมิเย็นเยือกนั้นมีความอบอุ่นแทรกอยู่ทุกที่

“คุณป้าคะ เห็นมือถือหนูใหม่คะ หนูกินโจ๊กที่ร้านนี้กับเด็กผู้หญิงอีกคน นั่งอยู่ตรงนี้คะ...”

เด็กหญิงคนหนึ่งพูดเสร็จก็ชี้ไปที่โต๊ะไม้เล็ก ๆ ในร้าน “หนูกินโจ๊กหมักกับโอวัลตินร้อนหนึ่งแก้วคะคุณป้า หนูคิดว่าตัวเองอาจวางมือถือทิ้งไว้ที่โต๊ะคะ พอจะเห็นบ้างไหมคะ” พูดจบก็เริ่มทำหน้าเบะเหมือนจะร้องไห้

“อันนี้ไซ้ใหม่ลูก รหัสอะไรละเรารู้ไหม” คุณป้าชูมือถือขึ้น แต่ไม่ได้ยื่นให้เด็กหญิง เธอตั้งใจถามก่อนว่ารหัสคืออะไร เพื่อจะได้แน่ใจว่าเจ้าของคนไหนแหละถูกแล้ว

“เจ็ด แปด เก้า เก้าคะ เปิดมาจะเจอรูปแมวตัวอ้วน ๆ สีขาวนะ
คะ ทำท่าแลบลิ้นอยู่ด้วยคะ แล้วก็ —” เด็กหญิงหยุดพูดเมื่อ
เห็นคุณป้ายื่นโทรศัพท์มาให้ พลังอมยิ้มไปด้วย

“ถูกจ๊ะ ของหนูแน่นอน อย่าไปวางทิ้งไว้ที่ไหนอีกนะจ๊ะ ของแพง
น่าดู” พูดจบก็ยิ้มให้ แล้วจึงกลับไปทำใจักให้ลูกค้าคนอื่น ๆ ต่อ
เด็กหญิงเดินออกมาจากร้านอย่างโล่งใจ เธอเดินขึ้นตามทางชั้น
เล็ก ๆ ไปหาเพื่อนที่นั่งตั้งไม้ซ้อขนมเบื้องมอญกลิ่นหอมฉุยกับ
คุณยายคนหนึ่งอยู่ เต่าพินเก่าให้ความอบอุ่นกับสุนัขตัวเล็กอีก
สองตัวที่นอนขดอยู่ใกล้ ๆ

“เต่อกเว! เจอแล้ว! คุณป้าเก็บไว้ให้จริงด้วย!”

“บอกแล้วว่าไม่หายหรอกน้ำ ป้าสวยแถมไม่ยอมให้ใครมาขโมย
อะไรในร้านแกอยู่แล้ว แถมแกตาดีที่หนึ่งเลย ลืมไว้ที่ร้านแกยัง
ไงก็ได้คืน” เด็กอีกคนหันมาบอก ขยับสายสะพายกระเป๋าเป้สีดำ
ให้เข้าที่ เธอมีผมสั้นสีดำสนิท สวมเสื้อยืดสีน้ำเงินเข้มกับ
กางเกงขาสั้นสีน้ำตาล

“ก็กลัวนี่นา แม่ตีตายเลยถ้าทำหาย” น้ำออก หน้าหงอยลงทันที
“อยากตีตัวเองที่ไม่ระมัดระวังจังเลย” — “เราตีให้ เอาไปสองที”
พูดจบเต๋อเกวก็ฟาดแขนเพื่อนเบา ๆ สองทีแล้วรีบยื่นขนมเบ๊อง
มอญหนึ่งกระทงใส่มือ ไม่ปล่อยให้เพื่อนมีช่องว่างได้โววายก็
พูดต่อ “กินอันนี้ตอนเดินกลับบ้านเรานะ เดี่ยวพาไปหาอาปา
แม่ กับตาเฒ่ายายเฒ่า”

“แล้วพอวาล่ะ อยากเจอคนสวยจัง”

“พอวาเรียนดีไซเนอร์ ไม่ได้กลับบ้านเร็ว ๆ นี้หรรอก เห็นว่ามี
จัดงานแฟชั่นโชว์ด้วย พอวาจะเอาผ้าถุงมอญกับผ้าคลุมไหล่ไป
ประยุกต์มั้ง ไม่แน่ใจเลยแฮะ ช่วงนี้เห็นยุ่ง ๆ เลยไม่อยากกวน
แต่เขาชวนไปดูอยู่นะ อยากดูไหม”

“อยากอยู่แล้วสิ แฮ้อ ต้องสวยมากแน่เลย แค่สายผ้าถุงธรรมดา
ยังสวยขนาดนี้ ไม่อยากจะคิดว่าถ้าเอาไปดัดแปลงจะสวยขนาด
ไหน”

เต๋อเกวทำท่าทำนิก มือก็เอื้อมไปดึงเพื่อนให้ลุกจากตั่งไม้

“ก็คงจะสวยจริง ๆ นั่นแหละ พอวาเก่งเรื่องพวกนี้”

น้ำลุกขึ้นตามแรงดึงของเพื่อน เธอทรงตัวเสริจก็ใช้มือข้างหนึ่ง
จัดกางเกงขาวให้เข้าที่ — ทั้งสองพากันเดินไปตามตรอก
ซอยเล็ก ๆ ลัดเลาะตามถนนที่สร้างบนทางชัน ม่านหมอกทำให้
มองไม่เห็นยอดไม้ แต่ยังได้ยินเสียงใบไม้ไหวกระทบกันใกล้ ๆ
ให้อุ่นใจ แสงอาทิตย์พากันอาบเมฆหมอกให้เป็นปุยสีทองสวย
เสียงนกยามเข้าคลอไปกับเสียงไก่ขัน หลายบ้านเริ่มจุดกองฟืน
แบ่งปันความอบอุ่นกัน ความหนาวไม่ได้ทำให้ผู้คนในหมู่บ้าน
เย็นชาต่อกันเลย ทว่า — มันยิ่งทวีความอบอุ่นโอบกอดไปทั่ว
ชุมชนเสียมากกว่า

“...อ้อ แล้วก็พี่ชายด้วย เตี่ยวพาไปหาพี่ชาย” เตอเกวหันมา
บอกน้ำ ขณะเดินออกจากตลาดในตรอกเรื่อย ๆ

“แม่ อาปา เตอกลับมาแล้ว ยายจำ ตาจำ หลานกลับมา
แล้วนะ” ถึงซานบ้านก็รีบวางกระเป๋าแล้ววิ่งไปกอดพอกับแม่
แถมยังตะโกนเรียกตายายที่นั่งกินขนมอยู่หลังบ้านให้รับรู้
หลานคนเล็กมาถึงแล้ว

“โฮ่ คิดถึงจริง ๆ ลูกคนนี่ คราวนี้มาอยู่นานไหมจ๊ะ” แม่ถาม วาง
กระเป๋าในมือลง ให้ลูกที่ห่างบ้านไปนานได้กอดเต็มที่ “ว่าจะอยู่
จนกว่าจะเปิดเทอมเลยจ๊ะ” พุดจบก็หอมแก้มแม่พอดใหญ่ “อา
ปาก็คิดถึงนะลูก” พ่อได้ทีเห็นแม่ลูกแสดงความรักกันสองคนก็
อยากมีส่วนร่วมด้วยจึงพุดขึ้นบ้าง เตอเกวได้ยินอย่างนั้นก็ดึง
แม่และพ่อมากอดกันกลมสามคน โยกไปโยกมาเหมือนไกวเปล
ตาเฒ่ายายเฒ่าที่พุงกันเดินมาจากเฉลียงหลังบ้านก็ถือโอกาส
เข้าไปกอดลูกหลานด้วย — น้ำยีนอยู่ไม่ไกล มองดูภาพน่ารัก
ตรงหน้าพลางยิ้มน้อยยิ้มใหญ่

“เฮ้า หนูมากอดกันด้วย เพื่อนเตอหรือลูก” ยายเงยหน้าขึ้นมา
ถามน้ำ เธอทำท่าอีกอักด้วยความตกใจเล็กน้อย ก่อนยิ้มกว้าง
แล้วเผลอเข้ากอดยายให้วงกอดยิ่งใหญ่โตเข้าไปอีก

เธอรู้มาตลอดว่าครอบครัวมอญของเธอเกวณั้นน่ารักและแสนดีขนาดไหน แต่ไม่เคยรู้มาก่อนว่าครอบครัวมอญของเพื่อนรักนั้นไม่ได้หมายถึงครอบครัวทางสายเลือดเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงผู้คนที่งชุมชนเล็ก ๆ แห่งนี้ ตั้งแต่ก้าวเท้าขึ้นมานบนสะพาน ก็หมายความว่าได้เข้ามาในบ้านหลังโตของเพื่อนแล้ว

ทั้งหกคนคลายกอดออกจากกันอย่างหลุกหลูละ เธอเกวลงไปถึงกับพื้นก่อนจะลุกขึ้นมาทรงตัวได้ ส่วนน้ำก็คอยพยุงยายเฒ่าตาเฒ่าไปนั่งบนตั่งไม้ อาปากับแม่หัวเราะคิกคักที่เห็นลูกสาวสะดูดขาตัวเองล้ม — “วันนี้พักผ่อนกันตามสบายเลยนะจ๊ะ เตี้ยวแม่กับอาปาก็จะไปจ่ายตลาดกัน” แม่บอกขณะสวมรองเท้าแตะและอุ้มกระชู่ไปด้วย “อาปากับแม่ไม่ต้องไปเตี้ยวเตื่อไปเอง” เธอเกวสวนขึ้นมา

“ไปเองไปเองอะไรกันเล่า กลับมาเหนื่อย ๆ ก็พักผ่อนกับเพื่อนเถอะ” แม่บอกด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส

“ให้แม่กับพ่อไปเถอะ บ่นกันสองคนตั้งแต่เมื่อวานแล้วว่าอยาก
ทำกับข้าวให้ลูกกิน อย่าไปชดใจพระอรหันต์ของบ้านสิ” ยาย
เฒ่าพูดแกมหัวเราะ “ไม่เจอกันตั้งนาน... ครึ่งปีแล้วเนี่ย หล่อขึ้น
เยอะเลยหลานยาย” พูดจบก็เดินมาลูบหัวหลานคนเล็กเบา ๆ
“พาเพื่อนไปดูในป่าสิ เอ็งใกล้เรียนจบแล้วยังเดินป่าเป็นอยู่ไหม
อี” ตาเฒ่าถามด้วยความเอ็นดู “โหตา เต๋อเดินเก่งที่หนึ่งเลยจะ
นี้ถ้าไม่เชื่อตาถามเพื่อนเต๋อได้” ตานั่งยิ้ม มองดูหลานที่กำลัง
เติบโต

ช่วงขณะหนึ่ง ผู้ชราทั้งสองใจหาย เหมือนเพิ่งเมื่อวานนี้
เองที่หลานของตนตัวเท่าเอว เดินตามพี่ชายกับพ่อไปเข้าป่า
เมื่อเริ่มแก้ลงความทรงจำทั้งหลายก็จะเบาบางและเลื่อนลาง
อย่างเสียดไม่ได้ ทว่า มันจะมีความทรงจำบางชิ้นที่ยังเป็น
ภาพถ่ายแจ่มชัดเสมอไม่ว่าจะผ่านไปนานแค่ไหน ไม่ว่าจะมีความ
ทรงจำใหม่พอกพูนเพิ่มขึ้นเท่าไร — และความทรงจำ
นั้นคือความทรงจำที่มีครอบครัวในบ้านป่าอันอุดมสมบูรณ์นี้

เวลาเป็นเหมือนความฝัน... แม้จะใจหายสักแค่ไหน ชีวิตก็ยัง
ต้องดำเนินต่อไป สิ่งที่ผู้ชราแล้วทำได้คือชื่นชมและเป็นร่วมเงา
แห่งความหวังให้กับลูกหลานที่รัก ตาเฒ่ายายเฒ่าทำหน้าที่นี้ได้
อย่างดีเสมอมา

“นี่ เต๋อเกว” ยายเรียก

“จ้ายาย”

“หลานโตขึ้นเยอะจริง ๆ เก๋ขอต้องภูมิใจแน่เลย อย่าลืมพา
เพื่อนไปหาเก๋ขอนะ” ยายเฒ่าพูดพลางลูบหัวหลานรัก
เต๋อเกวหนึ่งไปครู่หนึ่ง ก่อนจะกุมมือยายแล้วเอาแก้มถูไปมา
อย่างทะนุถนอม “จ้ายาย” ตอบเสร์จก็ลุกขึ้นจูงมือเพื่อนตรงไปที่
ป่าหลังบ้าน เด็กทั้งสองคนไม่ได้พูดอะไรกันต่อ เต๋อเกวเพียงแค
เดินจับมือเพื่อนไป ส่วนน้ำก็เพียงแคเดินตามใจเต๋อเกว

ไม่นานก็เดินกันจนถึงต้นไม้ใหญ่ มันเริ่มจะสูงใหญ่ขึ้นทุกปี แม
ฤดูหนาวก็ไม่ได้ทำให้ต้นไม้ต้นนี้ดูบอบบางลงเลย เต๋อเกวนั่ง

ข้างหลุมศพพี่ชาย ยังมีร่องรอยขนมหรือใบตองที่คนเพิ่งเอามาให้
ใบตองยังไม่ทันเหี่ยว มดตัวเล็กตัวน้อยก็พากันมาหอบเอาขนม
ไปที่ละนิดอย่างขยันขันแข็ง

‘ป่านะเลี้ยงมดไว้’

ต่อแถวนี้ก็ถึงประโยคที่พี่ชายเคยพูดก็หลุดยิ้มออกมา — ตอน
นี้พี่เองก็เป็นหนึ่งเดียวกับป้าแล้ว มดเหล่านี้พี่ก็คงเลี้ยงไว้

“พอวามีความสุขดีนะ ได้เป็นตัวของตัวเองแล้ว ส่วนน้องเอง
ก็ได้ทำตามที่ฝันไว้ พี่รู้ใหม่น้องจ่ายค่าเทอมเทอมแรกด้วย
เงินที่พี่หามาให้เลยนะ...”

เธอเอื้อมมือไปวางรูปถ่ายของเธอและพอวาตอนสวมชุด
นักศึกษาไว้ข้าง ๆ หลุมศพพี่ชาย เหมือนจะบอกให้รู้ว่าน้องของ
พี่เข้าคณะวนสาสนศาสตร์ได้แล้วนะ พี่ไม่ต้องห่วง น้ำเองก็ลงไป
นั่งกับเพื่อน มองดูสายธารที่ไหลอย่างสงบราวกับตั้งใจฟังสิ่งที่

แต่อกาพุด ใบไม้ก็ไม่ไหวให้เสียงสะท้านป่า ป่าทั้งป่านั้นเงียบ
สงบเหมือนตั้งใจฟังเพื่อนของเธอเหลือเกิน

ฤดูหนาวที่สะพานมอญไม่ใช่ฤดูที่เงียบเหงา เพราะมีนักท่องเที่ยวที่สะพานมอญไม่ใช่
ฤดูแห่งความเย็นชา เพราะผู้คนในชุมชนต่างเกื้อหนุนกันเป็น
ปกติ ทุกบ้านยังเปิดหน้าต่างและประตูต้อนรับแขกผู้มาเยือน
ด้วยใจอันเอื้อเฟื้อเสมอ — แม้ใบไม้จะเป็นสีน้ำตาลและร่วงโรย
แต่อย่างไรฤดูหนาวที่สะพานมอญก็ไม่ใช่ฤดูที่หดหู่ จะมีก็เพียง
แต่ความคิดถึงที่ถูกพัดพามากับลมหนาว... ลมนั้นอาจพัดมา
กระทบผิวกายให้รู้สึกเย็นเยือก แต่ความคิดถึงนั้นพัดมากระทบ
หัวใจให้หวนคำนึงถึงวันเวลาเก่า ๆ และแม้มันจะผ่านมาเนิ่น

นาน แต่ภาพทรงจำนั้นยังไม่เคยจางหายไป มันยังเด่นชัด และมีแต่จะทวีความชัดมากขึ้นในทุก ๆ ปี
จะมีก็เพียงแต่ความรู้สึกที่เปลี่ยนไป เธอในตอนนั้นที่อยากจะ
จดจำเขาในภาพที่สวยงาม —

‘ในที่สุดก็ทำได้แล้วนะเก๋อซอ’

ความเจ็บปวดอาจทำให้หลายคนอ่อนแอในช่วงแรก แต่เมื่อ
หัวใจเราค่อย ๆ เยียวยาตัวเอง มันก็กลายเป็นเรื่องมหัศจรรย์ที่
เรายอมรับได้ว่าแท้จริงความเข้มแข็งไม่ได้มาพร้อมกับอายุที่
เพิ่มขึ้น ทว่ามันกลับมาพร้อมความสาหัสสากรรจ์หลังจากผ่าน
เหตุการณ์ร้าย ๆ มาแล้วยังยืนหยัดมีชีวิตอยู่ เหมือนสายรุ้งที่
พาดผ่านฟ้าหลังฝน

เหมือนกับเต๋อเกว

แต่แถวที่แปลว่าสายรุ้ง

ไม่ใช่ตามภาษามอญแต่เป็นภาษาปกากะญอที่แม่ตั้งให้

เธอเคยเกลียดชื่อนี้ แต่แม่มักกระซิบบอกว่าสายรุ้งคือความ

งดงามที่มาลอบโยนเราหลังผ่านความโหดร้ายนานปีการ

และเธอเพิ่งเข้าใจความหมายของมันเมื่อบาดแผลค่อย ๆ สมาน

กันนี้เอง...

เต๋อเกวและเก๋อซอ

เรื่องและภาพ : อภิญา นกทอง

วรรณกรรมเยาวชนแนวสมจริง สำหรับเด็ก ๑๔ ปีขึ้นไป

ต้นฉบับวรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์ ประจำปีการศึกษา

๒๕๖๕ ผลงานสร้างสรรค์ในรายวิชา วด ๔๕๑

วรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก

ศูนย์การศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความกลัวที่สุดของการย่างเข้าวัยชรา
ไม่ใช่กลัวตาย หรือกลัวโรคร้าย
ใครเล่าจะรู้ว่าแท้จริงความกลัวนั้นคือ
กลัวได้ตายที่หลังลูกหลาน

โดยปราศจากความฝันของตัวเรา
เขาบอกว่ามันไม่ได้
แต่เขาบอกไม่ได้
ทั้งหมดเกี่ยวกับความกลัว
ทั้งหมดขึ้นอยู่กับเขา

เธอจะดำรงอยู่บนหน้ากระดาษของวันวาน
ในตัวอักษรจากบรรทัดสู่บรรทัด
ที่เราบรรจงร่วมกันเขียน
และที่นั่น
ที่สุดขอบกระดาษ
เรา仍将อยู่ด้วยกัน

ม่านฝนปรมานหมอกขับให้ป่า
ยิ่งวังเวงลึกดับเสียงสัตว์กลาง
คืนดังไม่สู้เสียงฝนที่หยาดหยุด
ลงยอดไม้และผืนดิน. กลิ่นหอม
ไอน้ำลอยพุ่งไปกับกลิ่นหญ้า
สด แม้มันเสียงโพงเราะและกลิ่น
อบอุ่นเป็นเพื่อนเดินทาง